

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Taxation Authority

OMA Bilten

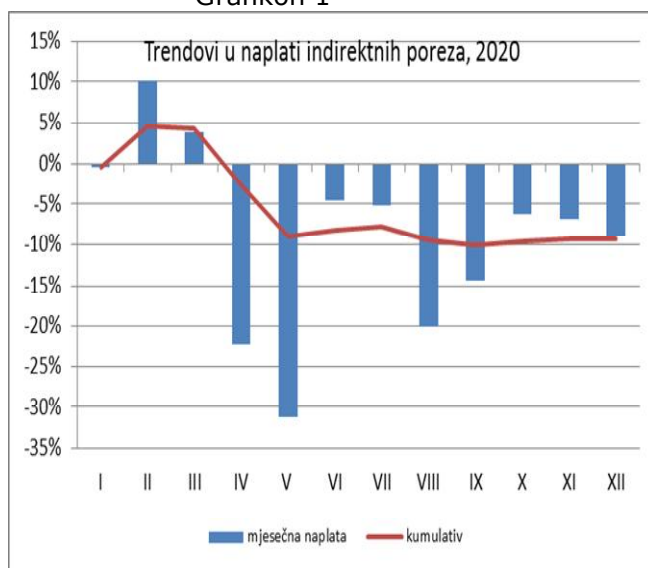

Broj
Број
Number **187/188**

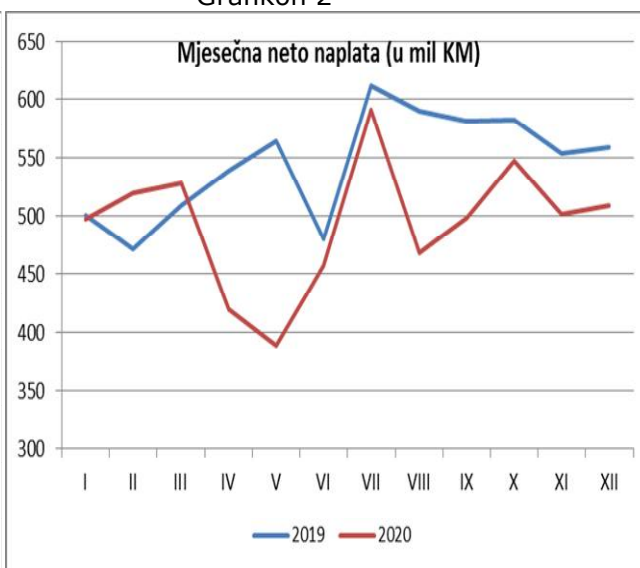
U fokusu...

Protekle 2020. godinu obilježila je pandemija koronavirusa u svim segmentima društva, pa tako i u ekonomiji. Mjere koje su države poduzimale u cilju zaštite stanovništva od širenja pandemije snažno su pogodile potrošnju, koja je u većini malih zemalja generator rasta BDP-a, a time i naplatu indirektnih poreza koji su dominantni u poreznim strukturama. Naplata indirektnih poreza u Bosni i Hercegovini u 2020. godini bila je manja za 611,4 mil KM u odnosu na 2019., što predstavlja pad neto naplate od 9,3% (Grafikon 1). Poređenje nominalne mjesečne neto naplate u 2020. u odnosu na 2019. pokazuje razmjere djelovanja anti-Covid mjera tokom prvog (april-maj) i drugog vala (avgust-sepremar) pandemije koronavirusa na naplatu indirektnih poreza u BiH (Grafikon 2).

Grafikon 1

Grafikon 2

Već se može zaključiti da pojava pandemije u velikoj mjeri podriva tradicionalne poluge porezne politike kao (de)stimulansa potrošnje. Restriktivne mjere u cilju suzbijanja širenja dovele su do pada zaposlenosti i dohotka u svim državama, a time i potrošnje stanovništva. Dodatno, zbog neizvjesnosti u pogledu trajanja pandemije građani se odriču potrošnje dobara i usluga koje nisu esencijalne za život, a nabavku kapitalnih dobara odlažu za „bolja vremena“. U takvim okolnostima stimulativne mjere u sferi porezne politike, kao diferencirane stope, oslobađanja, olakšice i sl., ne mogu donijeti očekivane efekte u vidu rasta potrošnje. S jedne strane, ne može se pouzdano znati kako će reagirati poslovna zajednica na povoljnije oporezivanje, a s druge strane, čak i u slučaju smanjenja cijena zbog manjeg poreznog opterećenja, anti-Covid mjere države koje se odnose na građane (zabrane kretanja, okupljanja i sl.) i privredne subjekte (radno vrijeme, broj osoba i sl.) u startu umanjuju efekte poreznih mjera, jer negativno utiču na potražnju dobara i usluga. Pri tome, strah građana od širenja virusa još uvijek je glavni demotivirajući faktor za povećanje potrošnje u određenim segmentima tržišta.

dr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja

Sadržaj:

Analiza naplate prihoda od indirektnih poreza, 2020	2
Analiza raspodjele prihoda od indirektnih poreza za 2020. godinu	18

tehnička obrada : Sulejman Hasanović, IT saradnik
lektor : Darija Komlenović, prof. anglistike

Analiza naplate prihoda od indirektnih poreza, 2020

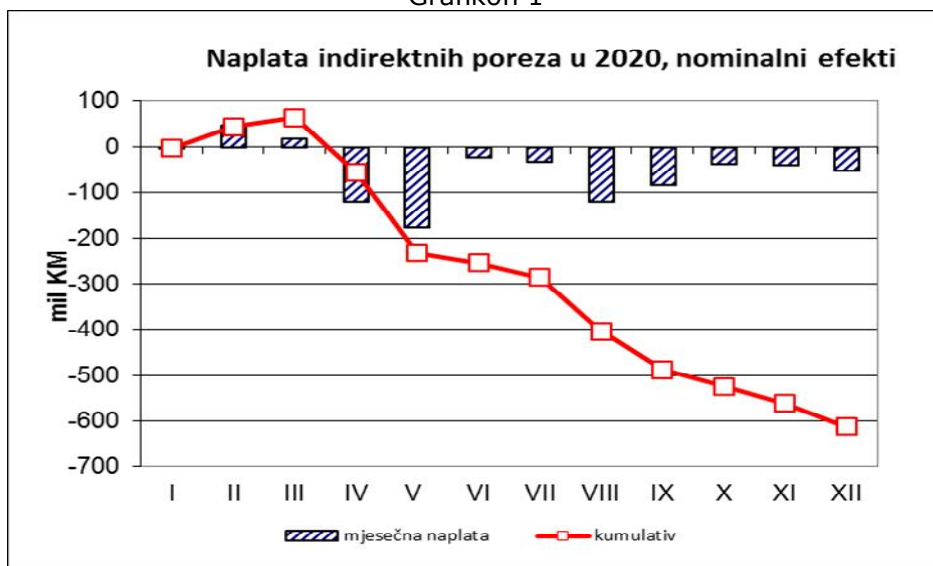
(pripremila: dr.sc. Dinka Antić)

Ukupna naplata

Prema izvještaju o gotovinskom toku u decembru 2020. na JR UIO je uplaćeno 631,2 mil KM bruto prihoda od indirektnih poreza, odnosno 60,8 mil KM manje nego u istom mjesecu 2019. Budući da su isplate povrata bile manje za 10,4 mil KM u konačnici je neto naplata indirektnih poreza bila manja za 50,4 mil KM (Grafikon 1), odnosno za 9% u odnosu na neto naplatu u decembru 2019.

Na nivou 2020. godine bruto naplata indirektnih poreza je bila manja za 757,1 mil KM, odnosno za 9,5% u odnosu na 2019, dok su isplate povrata bile manje za 145,7 mil KM. Zbog smanjenih isplata povrata deficit neto prihoda od indirektnih poreza je znatno manji nego kad se radi o bruto prihodima i iznosi 611,4 mil KM (Grafikon 1), što predstavlja pad neto naplate od 9,3% u odnosu na 2019.

Grafikon 1

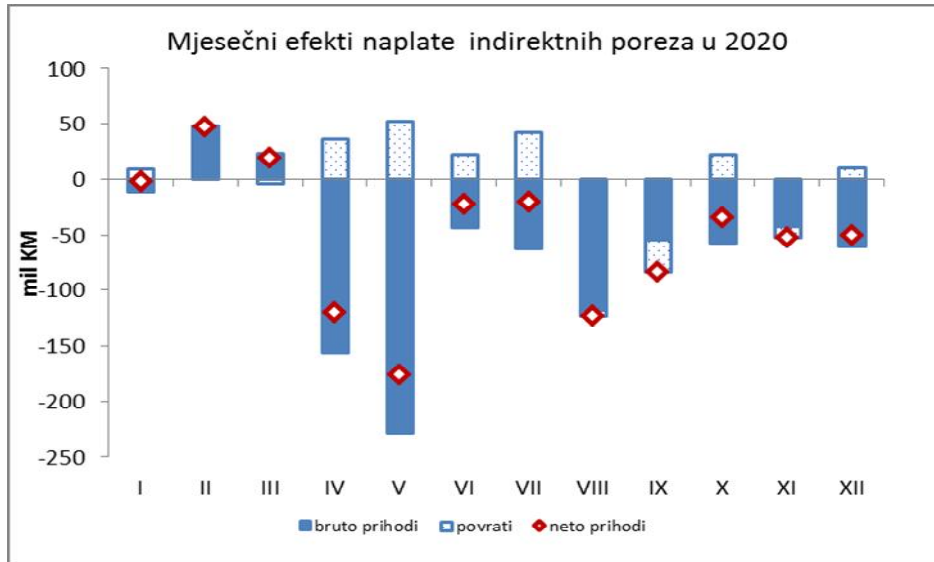
Naplata prihoda u 2020. obilježena je efektima pandemije virusa korona. Pregled naplate prihoda po mjesecima ukazuje na divergentne trendove uzrokovane djelovanjem virusa korona na ekonomiju i potrošnju građana (Grafikon 2). U prva tri mjeseca zabilježen je rast bruto prihoda i minimalne oscilacije kod isplata povrata¹, da bi, nakon zatvaranja granica i ekonomije zbog širenja virusa korona, bio ostvaren snažan pad bruto naplate, koji je manjim dijelom ublažen smanjenjem isplata povrata. Određeno poboljšanje u junu i julu anulirano je u ostatku godine, uglavnom zahvaljujući padu bruto naplate.

Koronavirus se pojavio u BiH početkom marta, a značajnije restriktivne mjere vlasti BiH su uvele krajem tog mjeseca. U prvom kvartalu kretanje naplate prihoda od indirektnih poreza još uvijek je bilo pod uticajem nastavka pozitivnih kretanja u ekonomiji u BiH iz 2019. godine. Iz tog razloga u prvom kvartalu ostvaren je rast neto naplate indirektnih poreza od 4,4%. Uvođenje restriktivnih mjera na granicama, zatvaranje određenih djelatnosti, te ograničavanje kretanja stanovništva

¹ Budući da su isplate povrata računovodstveno negativna korekcija (storno) bruto naplate u grafikonu mjesečni efekti isplata povrata (mjesec 2020 uporedno sa istim mjesecom 2019) u pozitivnoj zoni podrazumijevaju pad isplata povrata, a efekti u negativnoj zoni podrazumijevaju rast isplata povrata.

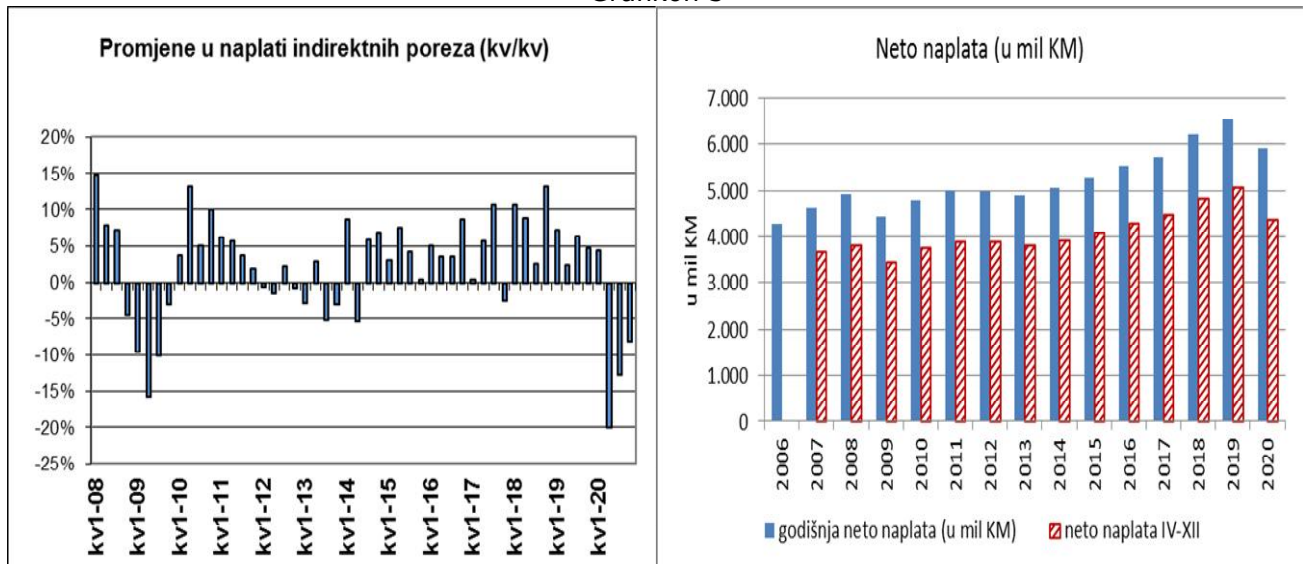
donijeli su pad uvoza i potrošnje, pogotovo zbog nemogućnosti dolaska nerezidenata (dijaspore, turista, u tranzitu, prekogranične potrošnje), što je rezultiralo padom neto naplate u drugom kvartalu od 20,1%.

Grafikon 2

Iako se očekivalo da će u ljetnim mjesecima doći do relaksiranja mjera u pogledu ulaska i izlaska iz zemlje do toga nije došlo, kako u zemljama EU i u okruženju, tako i od strane BiH, što je rezultiralo padom neto naplate u trećem kvartalu od 12,7%. Određeno popuštanje mjera i zabrana od strane BiH u četvrtom kvartalu donijelo je slabiji oporavak potrošnje, što se odrazilo manjim padom prihoda u odnosu na prethodne kvartale u visini od 8,1% (Grafikon 3, prikaz lijevo).

Grafikon 3

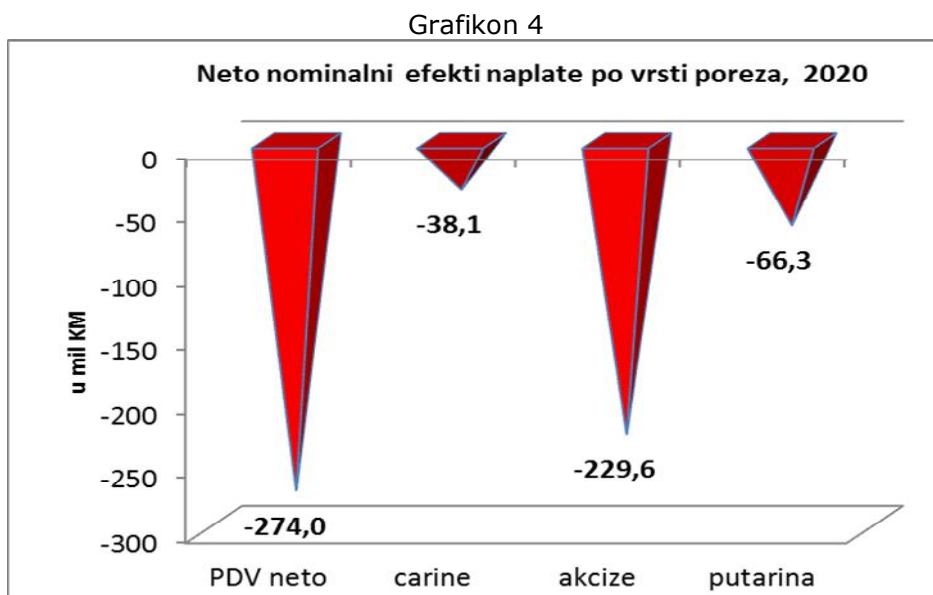

U cjelini, veličinu razmjere uticaja koronavirusa na naplatu indirektnih poreza pokazuje činjenica da je nominalna neto naplata u 2020. bila tek nešto više u odnosu na naplatu u 2017. godini (Grafikon 3, prikaz desno „godišnja neto naplata“). Međutim, treba imati u vidu pozitivne efekte u prvom kvartalu 2020. koji su ublažili pad prihoda, tako da se tek isključivanjem prvog kvartala

mogu sagledati prave razmjere djelovanja koronavirusa u 2020. U periodu april - decembar 2020. neto naplata indirektnih poreza je u poređenju sa istim periodom 2019., 2018. i 2017. godine bila manja za 13,5%, 9,5% i 2,4% respektivno (Grafikon 3, prikaz desno „neto naplata IV-XII“).

Trendovi po vrstama prihoda

U decembru 2020. zabilježen je pad prihoda kod svih glavnih vrsta indirektnih poreza. Izraženo u nominalnim veličinama u 2020. najveći pad prihoda zabilježen je kod PDV-a (-274 mil KM), akciza (-229,6 mil KM), te na prihodima od carina (-38,1 KM) i putarina (-66,3 mil KM) - Grafikon 4.

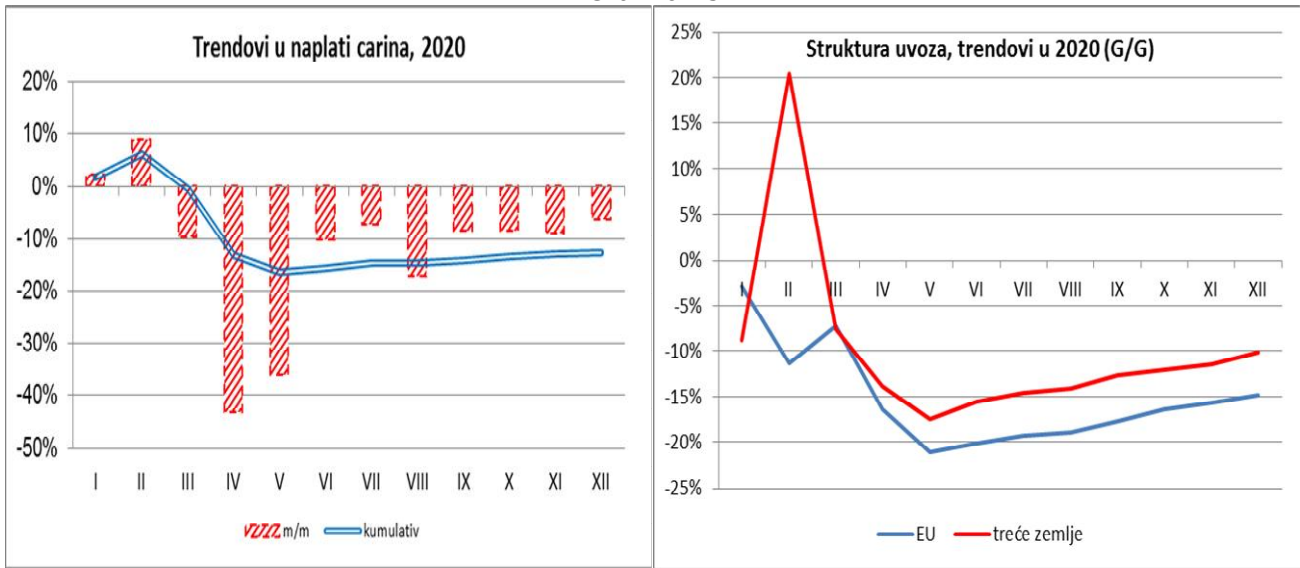
Carine

U decembru 2020. nastavljen je negativni trend u naplati prihoda od carina, mada se primjećuje postepeno poboljšanje trendova. To se može povezati sa oporavkom uvoza u smislu nižih stopa pada uvoza nego što je to bilo tokom godine. U decembru je zabilježen pad naplate prihoda od carina od 6,4%, što predstavlja najmanji pad od marta 2020. (Grafikon 5, prikaz lijevo).

Budući da naplata prihoda od carina zavisi od uvoza dobara iz trećih zemalja na koje se primjenjuje režim carina i ograničenog dijela roba iz EU koje su još uvijek pod režimom carina izbijanje pandemije koronavirusa u Aziji i brzim prenosom u Evropu dovelo je do zatvaranja granica, što je imalo za posljedicu otežavanje transporta dobara u BiH. Kriza u vezi sa uvozom je dosegla svoj maksimum u aprilu, a postepeno otvaranje granica, prvo prema kineskoj robi, a potom i EU od maja donijelo je značajno usporavanje pada uvoza u drugom dijelu 2020., pri čemu uvoz iz Kine i ostalih trećih zemalja pokazuje brži oporavak od uvoza iz EU² (Grafikon 5, prikaz desno).

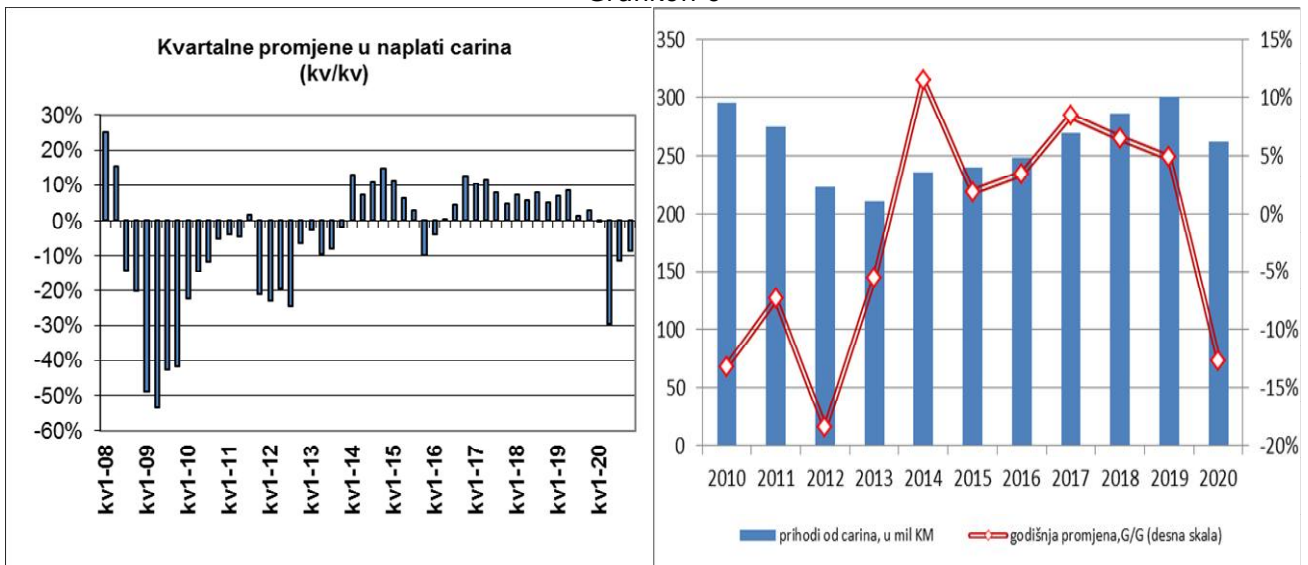
² Budući da je Velika Britanija napustila jedinstvenu carinsku uniju 1.2.2020. podaci Agencije za statistiku BiH o uvozu u 2020. iz EU uključuju uvoz iz V. Britanije samo u januaru 2020, dok izvještaji za ostale mjesecе iskazuju uvoz iz ove zemlje odvojeno od EU. Međutim, u cilju osiguranja uporedivosti sa 2019. uvoz iz EU u 2020. U svrhu ove analize uključuje za sve mjesecе i uvoz iz Velike Britanije.

Grafikon 5

Kvartalno poređenje (Grafikon 6, prikaz lijevo) pokazuje kako je trend pozitivnog rasta prihoda od carina, koji je trajao u kontinuitetu četiri godine, prekinut u drugom kvartalu 2020. Zbog pada uvoza u martu u prvom kvartalu 2020. naplata prihoda od carina je bila na nivou naplate u prvom kvartalu 2019, dok je u drugom kvartalu zabilježen pad od 29,6%. U trećem i četvrtom kvartalu je došlo do određene stabilizacije uvoza, a potom i blagog oporavka krajem godine, tako da je ostvaren pad prihoda od carina od 11,3% i 8,7% respektivno. U cjelini, godišnji pad prihoda od carina zbog katastrofalnog drugog kvartala iznosi 12,7% u odnosu na 2019. godinu (Grafikon 6, prikaz desno).

Grafikon 6

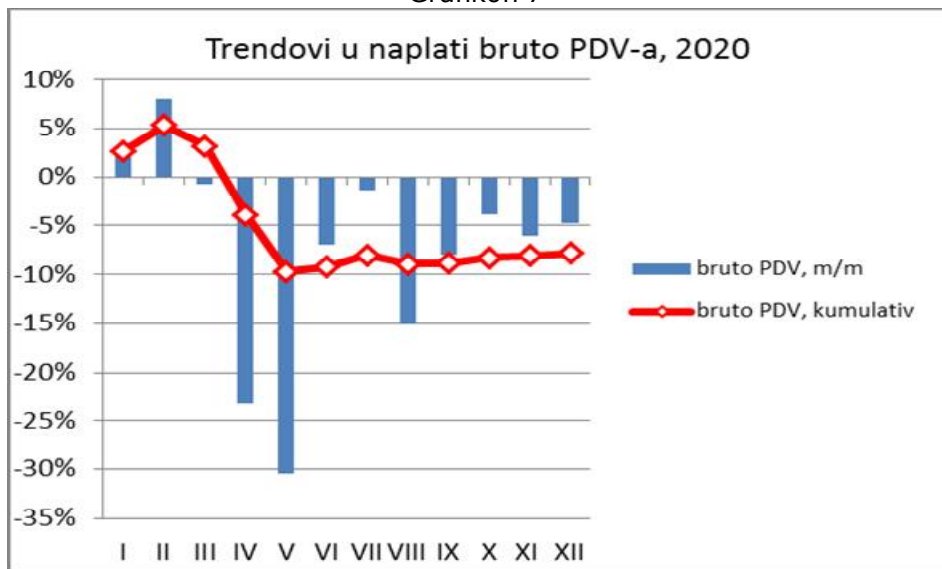

PDV

Bruto naplata

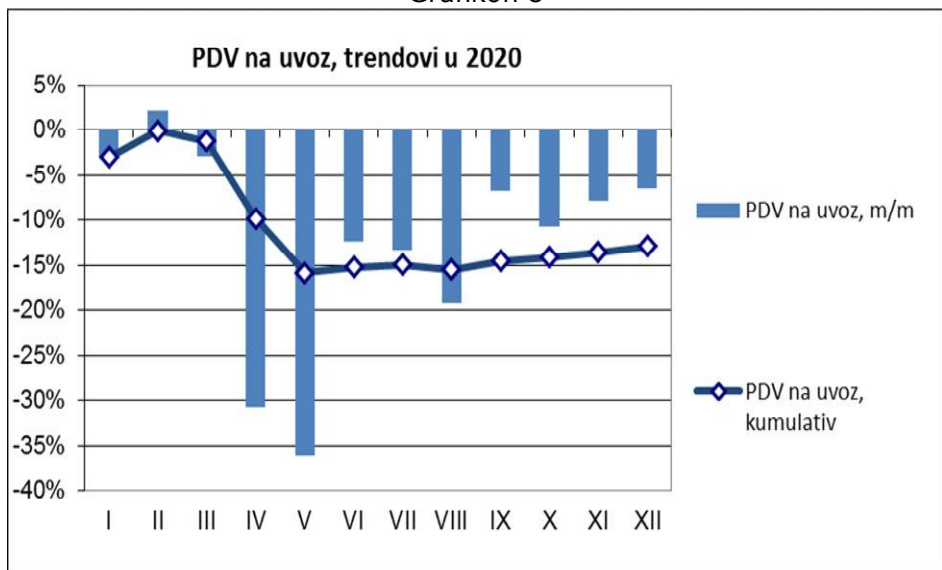
U decembru 2020. nastavljeni su loši trendovi u naplati bruto PDV-a iz prethodnog mjeseca. Naplaćeno je 4,7% manje prihoda u odnosu na isti mjesec 2019., što je stopu pada ukupnog bruto PDV-a stabiliziralo na -7,8% (Grafikon 7).

Grafikon 7

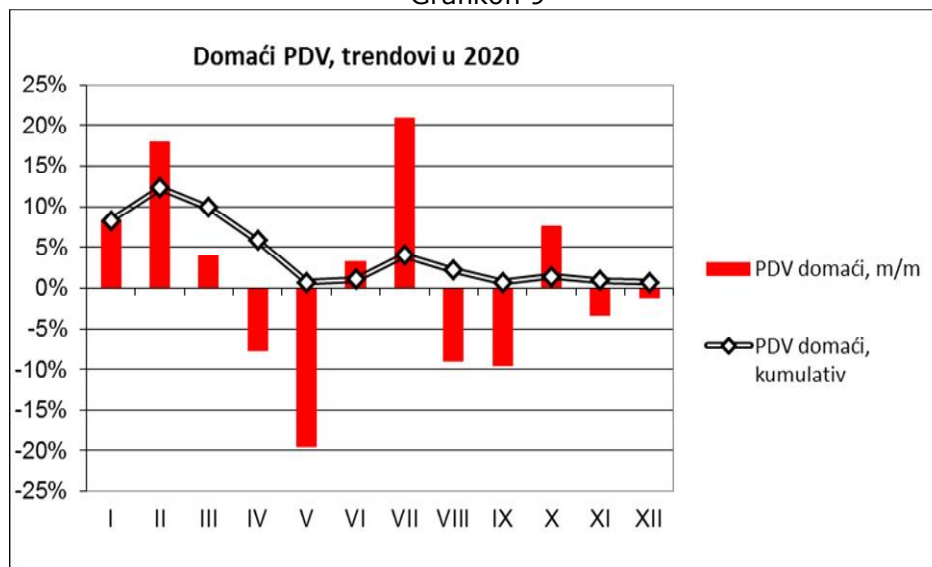
S obzirom na visoku zavisnost BiH od uvoza kretanje bruto PDV-a uglavnom determiniraju trendovi u naplati PDV-a na uvoz. U 2020. godini rast naplate PDV-a na uvoz je zabilježen samo u februaru, dok se u ostalim mjesecima pad prihoda kretao i preko -35% (maj). U posljednja četiri mjeseca naplata se stabilizirala, tako da se pad prihoda kretao u rasponu od -6% do -11%. To ipak nije u većoj mjeri poboljšalo ukupne trendove, tako da je na nivou godine ostvaren pad prihoda od 12,9% (Grafikon 8).

Grafikon 8

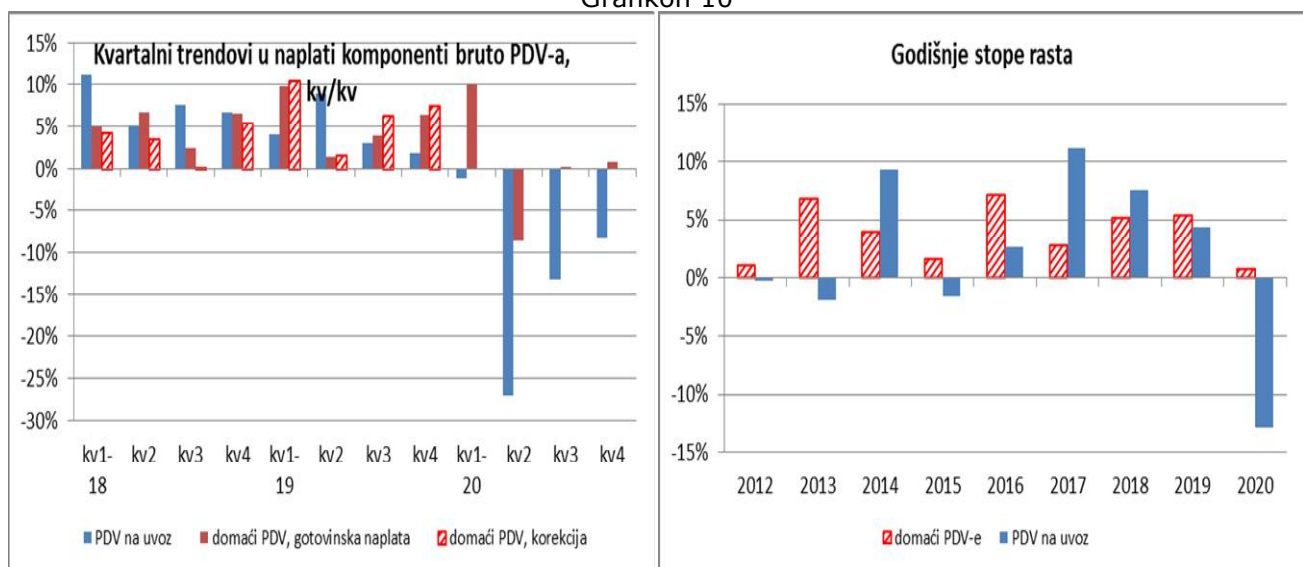
Naplata domaćeg PDV-a je u velikoj mjeri oscilirala tokom 2020., u rasponu mjesečnih stopa od -20% (maj) do +20% (juli). Ipak, na kraju, godišnja kumulativna naplata domaćeg PDV-a je bila na nivou naplate iz 2019 (Grafikon 9).

Grafikon 9

Kvartalni i godišnji trendovi u boljoj mjeri oslikavaju razmjere uticaja koronavirusa na naplatu bruto PDV-a (Grafikon 10). U prvom kvartalu je domaći PDV rastao po stopi od 9,9%, dok je PDV-e na uvoz bio u zoni negativnog rasta od -1,2%. U drugom kvartalu zabilježen je snažan pad naplate PDV-a na uvoz od 26,9%, a domaćeg PDV-a od 8,6%. U trećem kvartalu može se uočiti određeno poboljšanje trendova kod PDV-a na uvoz (-13,2%), dok je naplata domaćeg PDV-a bila na nivou naplate u trećem kvartalu 2019. U četvrtom kvartalu PDV-e na uvoz je manji za 8,4%, a domaći PDV-e veći za 0,8% u odnosu na četvrti kvartal 2019.

Grafikon 10

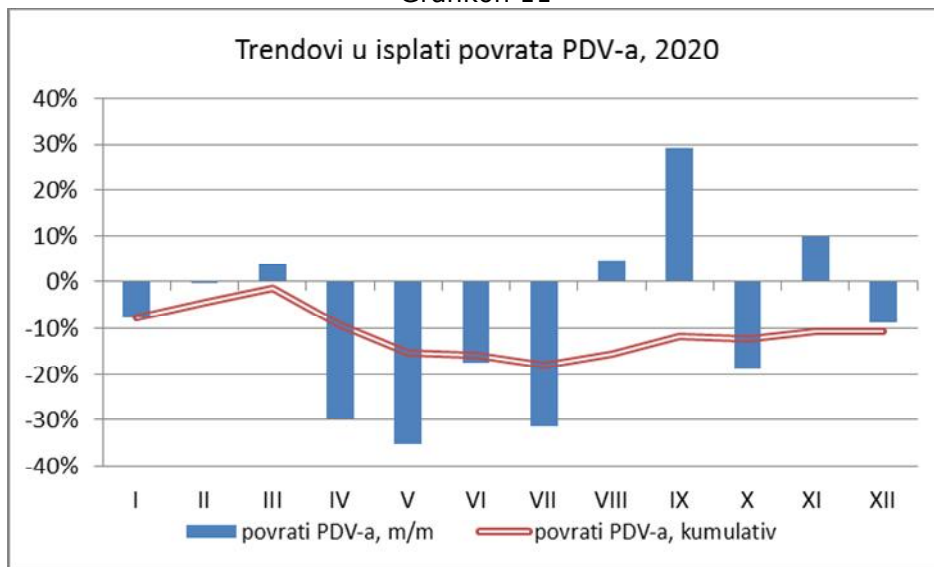

Napomena: Korekcije na domaćem PDV-u, iskazane za 2018. i 2019., su u vezi sa kompenzacijom plaćanja obveza za akcizu na domaće derivate nafte iz PDV kredita tokom 2018.godine

Povrati PDV-a

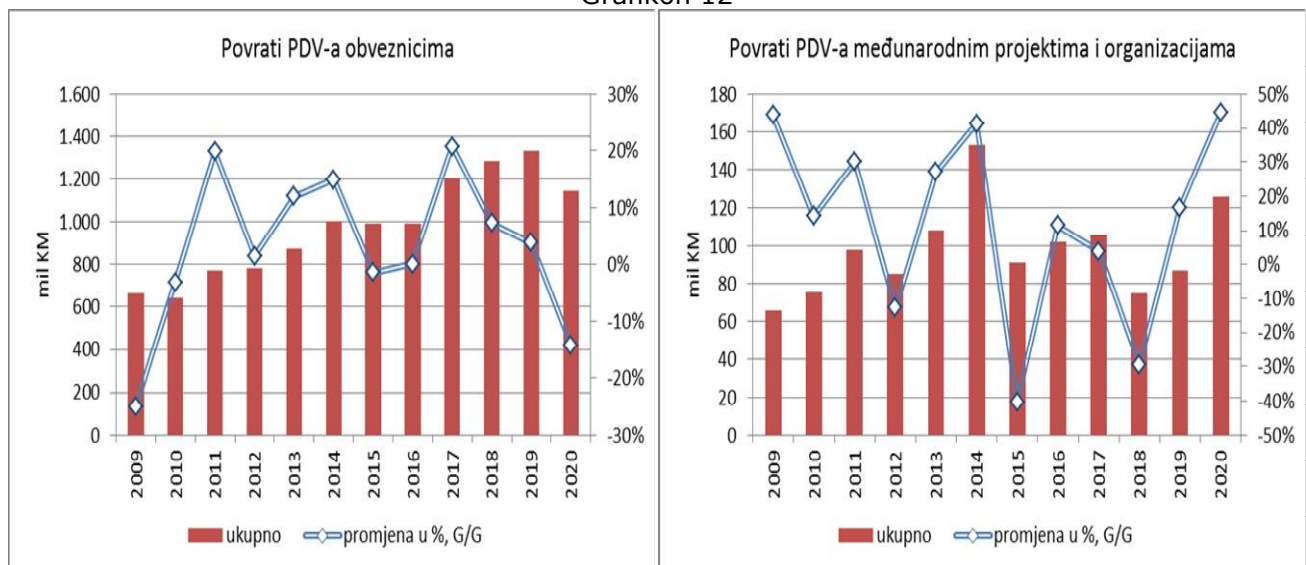
U decembru su isplate povrata PDV-a bile manje za 8,7% u odnosu na isti mjesec 2019. (Grafikon 11). Mjesečne isplate povrata su snažno oscilirale tokom godine, u rasponu od -35% (maj) do +30% (septembar). Međutim, zbog pada izvoza i uvoza za investicije veće isplate povrata su zabilježene samo u nekoliko mjeseci, a u konačnici na nivou godine povrati PDV-a su bili manji za 10,6% (Grafikon 11, „kumulativ“).

Grafikon 11

Analitika povrata ukazuje indirektno na efekte virusa korona na izvoz i investicije. Isplate povrata obveznicima u 2020. su bile manje za 189,4 mil KM, odnosno za 14,2% (Grafikon 12, prikaz lijevo). S druge strane, isplate povrata po osnovu međunarodnih projekata su imale ekspanziju. Isplaćeno je 38 mil KM više nego u istom periodu 2019, što predstavlja rast od 44,4%. (Grafikon 12, prikaz desno).

Grafikon 12

Budući da je zbog pandemije došlo do zastoja ili usporavanja investicija financiranih međunarodnim projektima može se pretpostaviti da se radi o isplati PDV povrata na međunarodne projekte iz 2019. godine, te da je zbog toga došlo do prelijevanja prihoda između dvije fiskalne godine. PDV na investicije koje su financirane iz međunarodnih projekata uplaćen je 2019. godine, povećavajući stopu rasta PDV-a u toj godini, dok su povrati PDV-a realizirani 2020. povećavajući pad PDV-a u 2020.

Indikator poboljšanja u isplatama povrata jeste i smanjenje udjela povrata u bruto naplati PDV-a. Udio isplaćenih povrata u 2020. u bruto naplati PDV-a iznosio je 25,4%, što je za 0,7 procentnih poena manje od udjela povrata u bruto PDV-u u 2019.

I kvartalni pregled isplata povrata pokazuje veliki pad isplata u drugom kvartalu od 27,9%, dok su u prvom i trećem kvartalu 2020. povrati bili manji za 1,5% i 2,7% u odnosu na referentni kvartal 2019. godine. U četvrtom kvartalu 2020. pad isplata povrata je iznosio 7,3%.

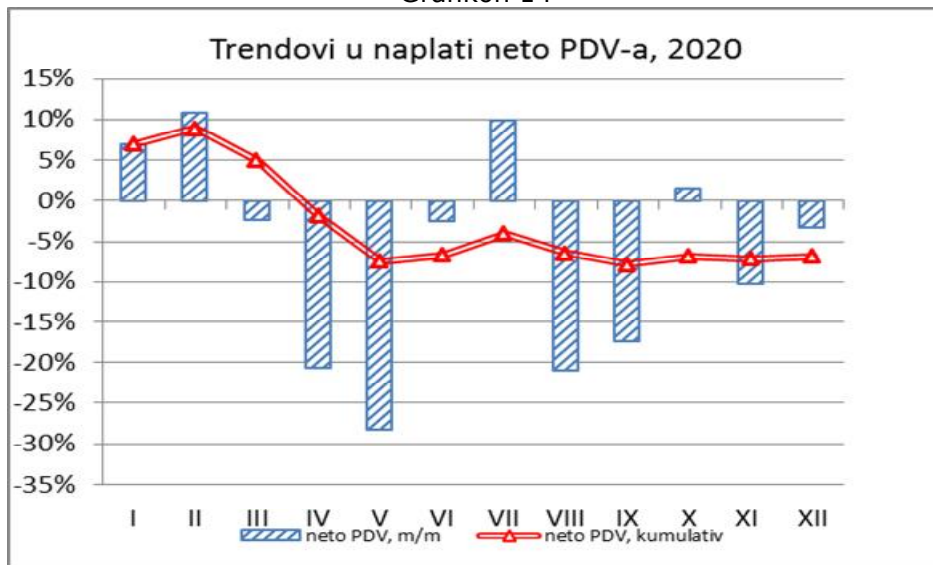
Grafikon 13

Neto naplata

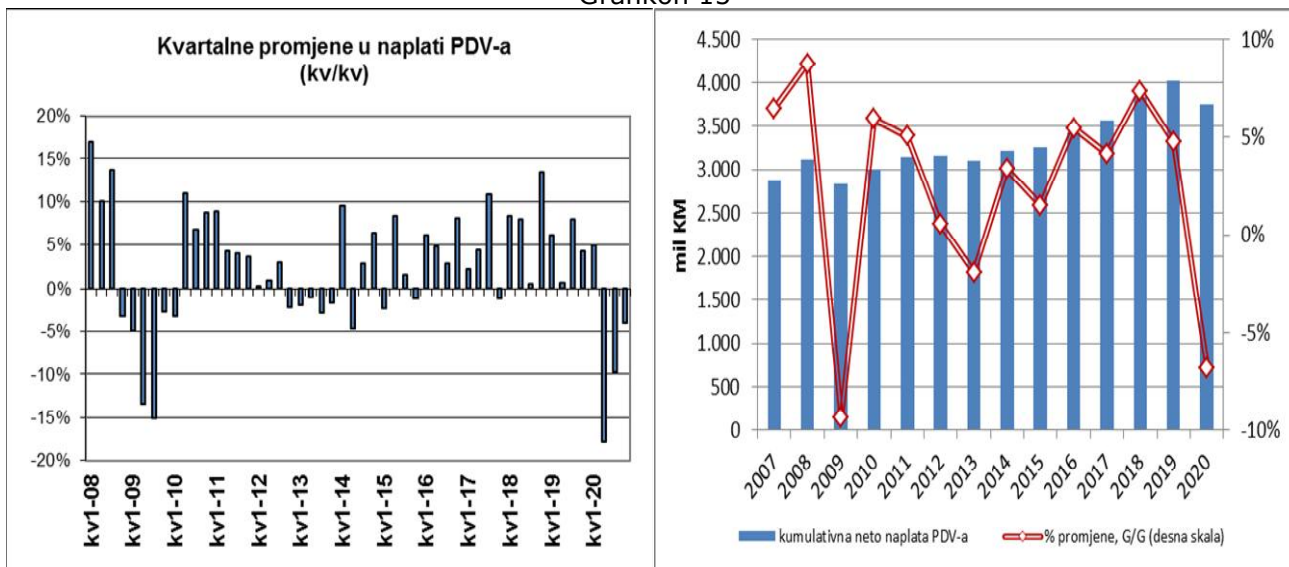
Pad bruto naplate PDV-a u decembru 2020. dijelom je kompenziran smanjenim isplatama povrata PDV-a, tako da je naplata neto PDV-a bila manja za 3,3% u odnosu na decembar 2019. Međutim, to nije značajnije uticalo na kumulativne trendove, te je na nivou godine pad neto PDV-a iznosio 6,8% (Grafikon 14).

Grafikon 14

Pregled kvartalnih trendova ukazuje na efekte djelovanja koronavirusa na potrošnju u BiH. U prvom kvartalu 2020. naplata neto PDV-a je bila veća za 5% u odnosu na naplatu u istom kvartalu 2019. Međutim, u drugom kvartalu 2020., kada su bile na snazi restriktivne mjere u vezi kretanja stanovništva i rada maloprodajnih objekata, zabilježen je pad od 17,8%. Ni relaksiranje mjera u trećem kvartalu nije donijelo značajnije poboljšanje, jer su ostale na snazi restrikcije za nerezidente, tako da je ostvaren pad naplate neto PDV-a od 9,8%. U četvrtom kvartalu, zahvaljujući relaksiranju mjera za ulazak nerezidenata i smanjenim isplatama povrata, naplata PDV-a je bila manja za 4,1% u odnosu na isti kvartal 2019. (Grafikon 15, prikaz lijevo).

Grafikon 15

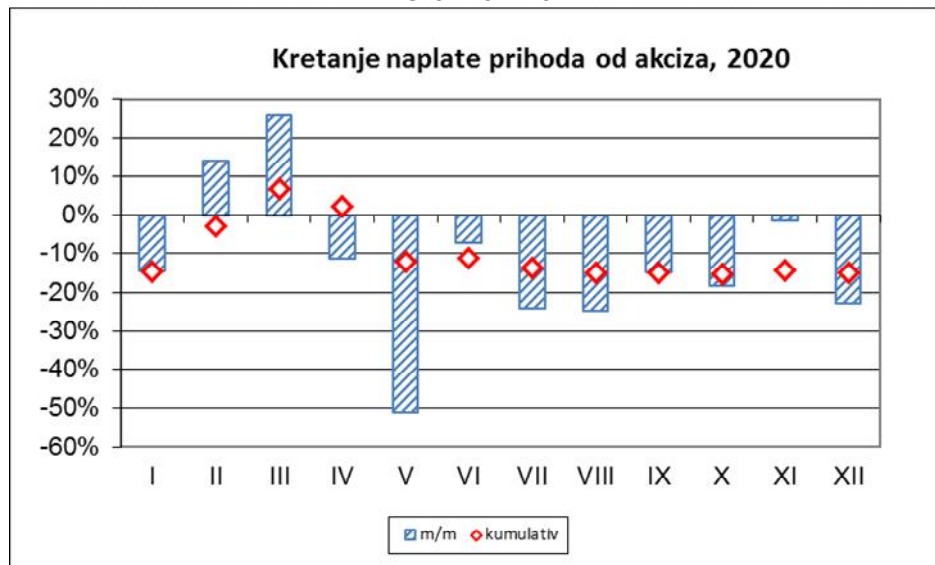
Poređenje godišnje naplate neto PDV-a pokazuje da je naplata u 2020. bila samo 4,8% veća nego u 2017. (Grafikon 15, prikaz desno). Međutim, tek isključivanjem prvog kvartala mogu se sagledati prave razmjere djelovanja koronavirusa u 2020. na naplatu PDV-a. U periodu april - decembar 2020. neto naplata PDV-a je u poređenju sa istim periodom 2019. i 2018. godine bila manja za 10,2% i 6,3% respektivno, a u odnosu na 2017. veća za 0,3%.

Akcize

Poređenje ukupne naplate indirektnih poreza i naplate neto PDV-a u periodu april - decembar 2020 u odnosu na isti period 2019 je pokazala da je pad ukupnih indirektnih poreza u navedenom periodu (vid. Grafikon 3, prikaz desno „neto naplata IV-XII“) veći od pada neto PDV-a (vid. Grafikon 15, prikaz desno). Iz navedenog se može zaključiti da je velikoj dubiozi prihoda od indirektnih poreza u 2020. značajno doprinijela iznimno loša naplata prihoda od akciza u 2020.

U decembru su nastavljeni negativni trendovi u naplati akciza koji traju u kontinuitetu od aprila. Zabilježen je pad prihoda od 22,9%, što je stopu rasta ukupne naplate akciza zadržalo na istom nivou kao i u prethodnih nekoliko mjeseci, oko -15% (Grafikon 16).

Grafikon 16

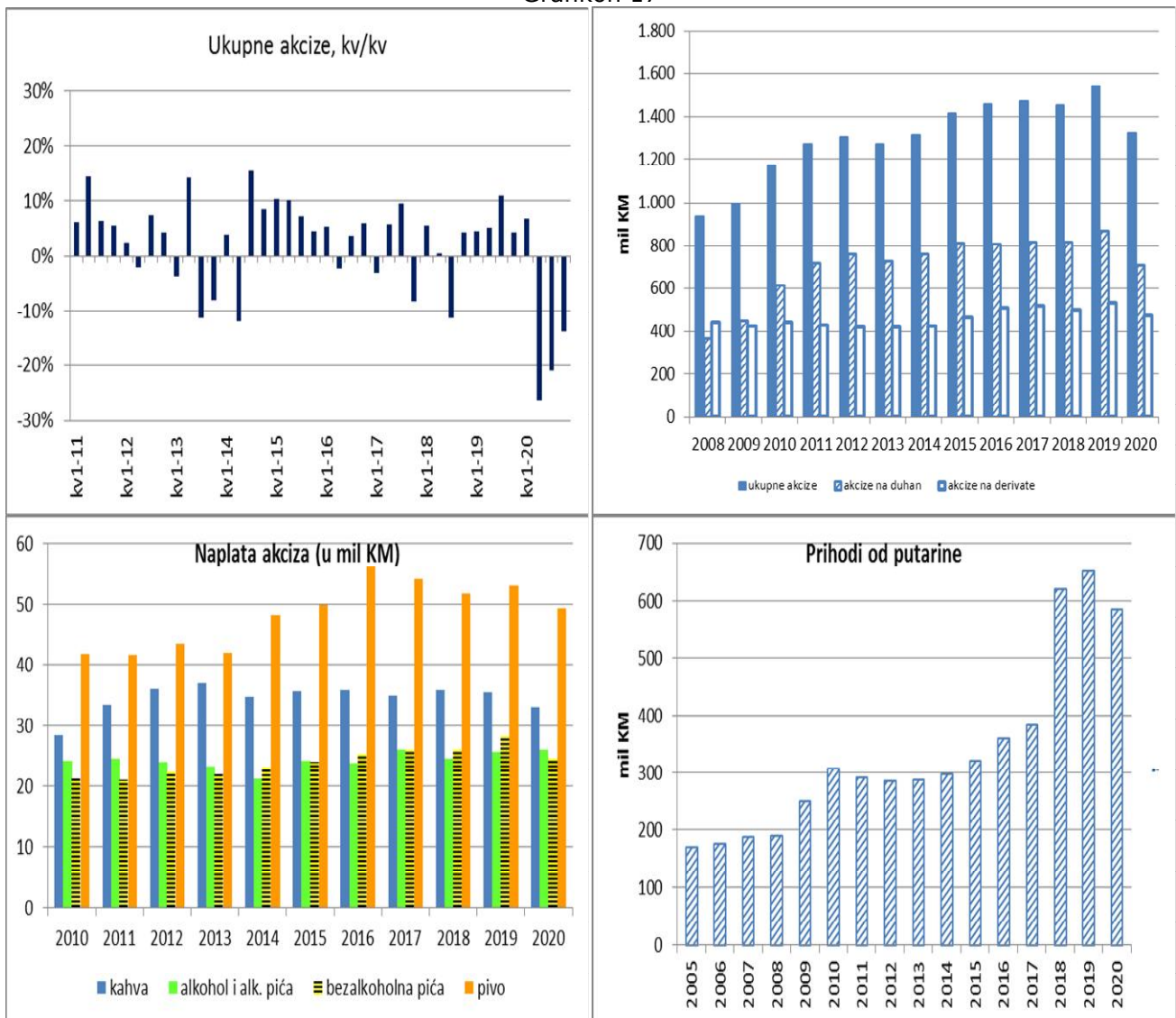

U decembru je zabilježen pad prihoda od akciza na sve akcizne proizvode, što je pogoršalo kumulativni trend, tako da je jedino kod akciza na alkohol i alkoholna pića zabilježen skroman rast naplate u 2020.g.

Analiza kvartalne naplate prihoda od akciza pokazuje rast u prvom kvartalu 2020. od 6,8%, a potom, po izbijanju pandemije snažan pad u drugom i trećem kvartalu 2020. od 27,3% i 21,6%, respektivno. Upoređujući sa znatno manjim kvartalnim padom neto PDV-a može se zaključiti da je koronavirusom više bila pogođena naplata akciza³. Potrošači su se u uvjetima smanjene zaposlenosti i pada dohotka ograničili na kupovinu najnužnijih dobara i usluga, koji nisu akcizni proizvodi. Drugo, očigledno je da je naplata akciza u velikoj mjeri osjetljiva na pad eskerne potrošnje (nerezidenata, dijaspore, pograničnog prometa, vjerskog i drugih oblika turizma), kako duhanskih prerađevina, tako i ostalih akciznih proizvoda. Ni skroman oporavak potrošnje u četvrtom kvartalu, koji je očigledan u naplati neto PDV-a, nije se u većoj mjeri odrazio na naplatu akciza, te je ostvaren pad prihoda od 14,7% (Grafikon 17, „ukupne akcize“).

³ Ova razlika je i veća ukoliko se iz naplate PDV-a u 2019. i 2020. isključi dio PDV-a koji je naplaćen na akcize.

Grafikon 17

Podaci o nominalnoj godišnjoj naplati prihoda od akciza pokazuju da je naplata u 2020. bila na nivou 2014. godine (Grafikon 17, prikaz desno).

Glavni generatori naplate akciza su akcize na duhanske prerađevine i akcize na derivate nafte.

Analiza nominalne naplate navedenih prihoda pokazuje da su glavni uzročnik pada naplate akciza u 2020. bile akcize na duhanske prerađevine, čija ukupna naplata je bila na nivou 2011.godine, dok je naplata derivata imala znatno manji pad.

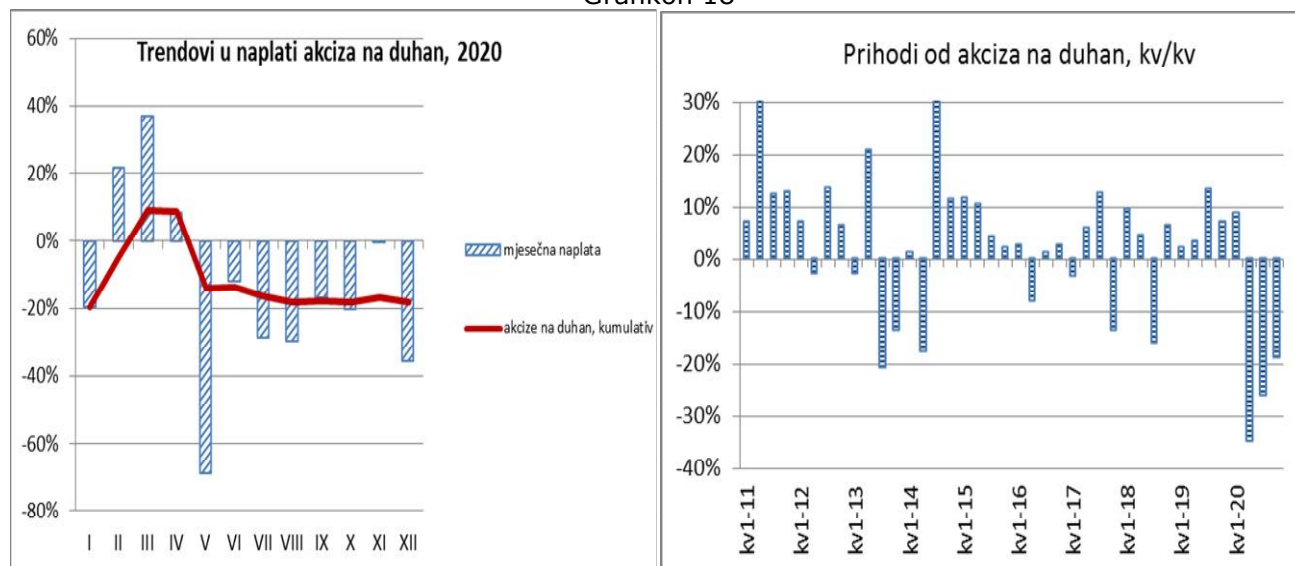
Godišnja naplata prihoda od putarine je ispod razine u 2018. godini, ali znatno viša nego u 2017, što je i očekivano s obzirom na izmjene politike oporezivanja derivata nafte od 1.2.2018., koja podrazumijeva i znatno više stope putarine. Međutim, poređenje količina derivata na koje je naplaćena putarina u obje godine ukazuje na zaključak da je u 2020. količina derivata oporezovana putarinom bila 4,6% manja nego u 2017. godini.

Godišnja naplata prihoda od akcize na kahvu u 2020. bila je na nivou naplate u 2011.godini, dok je naplata akciza na bezalkoholna pića i pivo u 2020. bila na nivou naplate u 2015.godini (Grafikon 17).

Duhanske prerađevine

Nakon lošije naplate akciza na duhanske prerađevine u januaru, u naredna tri mjeseca su ostvarene visoke mjesečne stope rasta naplate akciza (Grafikon 18, prikaz lijevo), što je bilo iznenađujuće u uvjetima pandemije i primjene restriktivnih mjera koje su ograničile ulazak nerezidenata i kretanje stanovništva unutar BiH. Međutim, treba imati u vidu da se ne radi o stvarnoj potrošnji, jer se akcize plaćaju *ex ante*, pri preuzimanju akciznih markica, a količina akciznih markica koje se preuzimaju, a time i naplata akciza, zavisi od percepcije velikih duhanskih kompanija u vezi buduće potrošnje duhanskih prerađevina u BiH. Iz tog razloga u prvom kvartalu 2020. ostvaren je rast prihoda od akciza na duhanske prerađevine od 9%, dok su optimistična očekivanja u vezi sa ishodom pandemije dovela do povećane naplate akciza u aprilu. Međutim, nakon korekcije poslovnih planova, koja je rezultirala drastičnim smanjenjem broja akciznih markica, u drugom kvartalu ostvaren je pad naplate akciza od 34,7% (Grafikon 18, prikaz, desno). Posljedice restrikcija kod ulaska nerezidenata u BiH⁴ su bile katastrofalne za naplatu prihoda od akciza. Mjesečne stope pada naplate akciza u trećem kvartalu kretale su se između -17% i -30%, što je na nivou kvartala donijelo pad od 25,8%. U četvrtom kvartalu nastavljeni su negativni trendovi. Nakon solidne naplate u novembru očekivalo se da će u decembru nastupiti oporavak. Međutim, novi val pandemije i masovno „zaključavanje“ članica EU onemogućilo je masovni dolazak nerezidenata u BiH za vrijeme praznika, što je dovelo do pada potražnje za cigaretama, a time i naplate akciza na nivou četvrtog kvartala od 18,7%. Čak ni najava povećanja maloprodajnih cijena određenih brendova cigareta od 1.1.2021. nije mogla podstaknuti gomilanje zaliha kod potrošača, što je bila praksa prethodnih godina. U konačnici, naplata akciza na duhanske prerađevine u 2020. godini je bila manja za 18,2% u odnosu na 2019. godini.

Grafikon 18

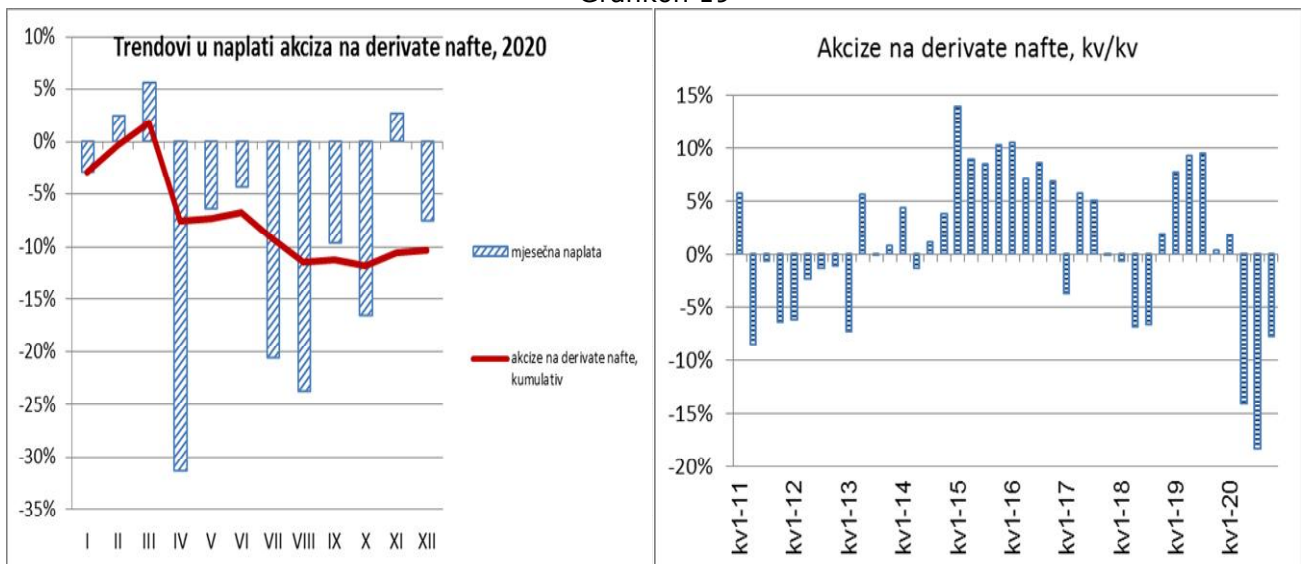

⁴ Odluke vlasti BiH u vezi ulaska u BiH i odluke EU u vezi sa vraćanjem građana EU sa putovanja u BiH

Derivati nafte

Maksimalna dubioza u naplati akciza na derivate nafte ostvarena je u aprilu 2020. kada većina kompanija nije radila ili je radila u otežanim uvjetima. Od maja se situacija postepeno popravila, ali to je trajalo samo dva mjeseca, da bi se situacija u julu i avgustu naglo pogoršala, što se zadržalo do novembra, kad je ostvaren rast prihoda od akciza. Međutim, već u decembru je naplata akciza bila manja za 7,5%, tako da je na godišnjem nivou naplata manja 10,3% (Grafikon 19, prikaz lijevo).

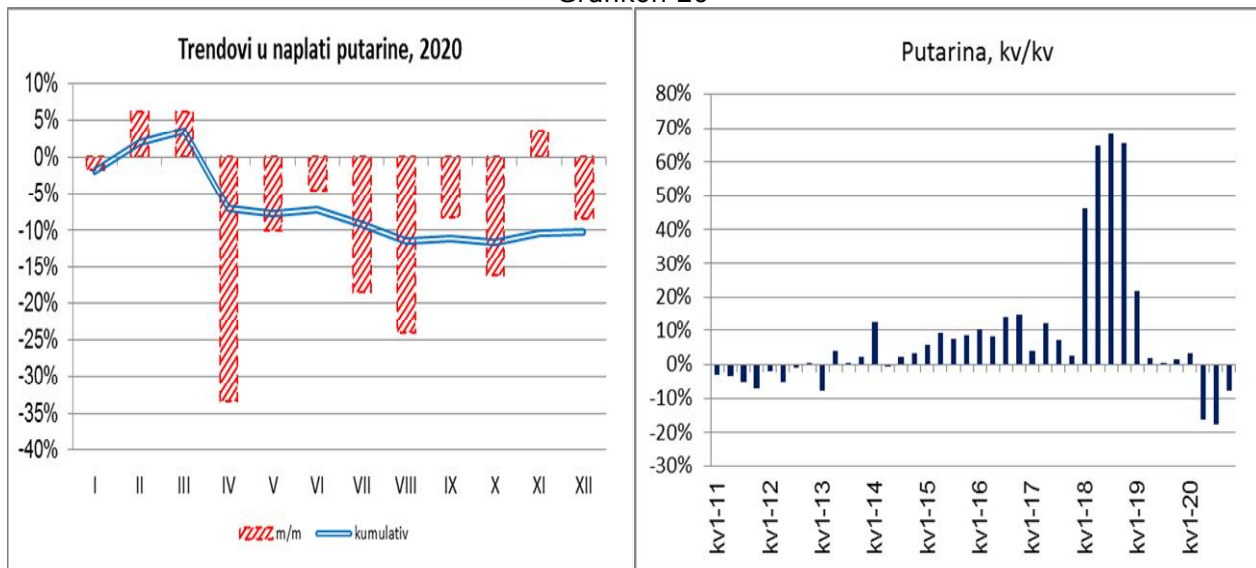
Grafikon 19

U prvom kvartalu 2020, ostvaren je rast naplate prihoda od akciza od 1,8%, dok je u drugom i trećem zabilježen pad od 14,1% i 18,3% (Grafikon 19, prikaz desno). Oporavak naplate akciza u novembru je značajno poboljšao kvartalne trendove, tako da je u četvrtom kvartalu pad prihoda od akciza iznosio 7,8%.

Naplata prihoda od putarine u decembru bila je manja za 8,5% u odnosu na isti mjesec 2019., a na nivou godine manja za 10,3% (Grafikon 20, prikaz lijevo). U prvom kvartalu je ostvaren rast prihoda od putarine od 3,5%, a u drugom i trećem pad od 16,1% i 17,8% (Grafikon 20, prikaz desno). Oporavak naplate putarina u novembru rezultirao je manjim padom naplate putarine u četvrtom kvartalu od 7,7%.

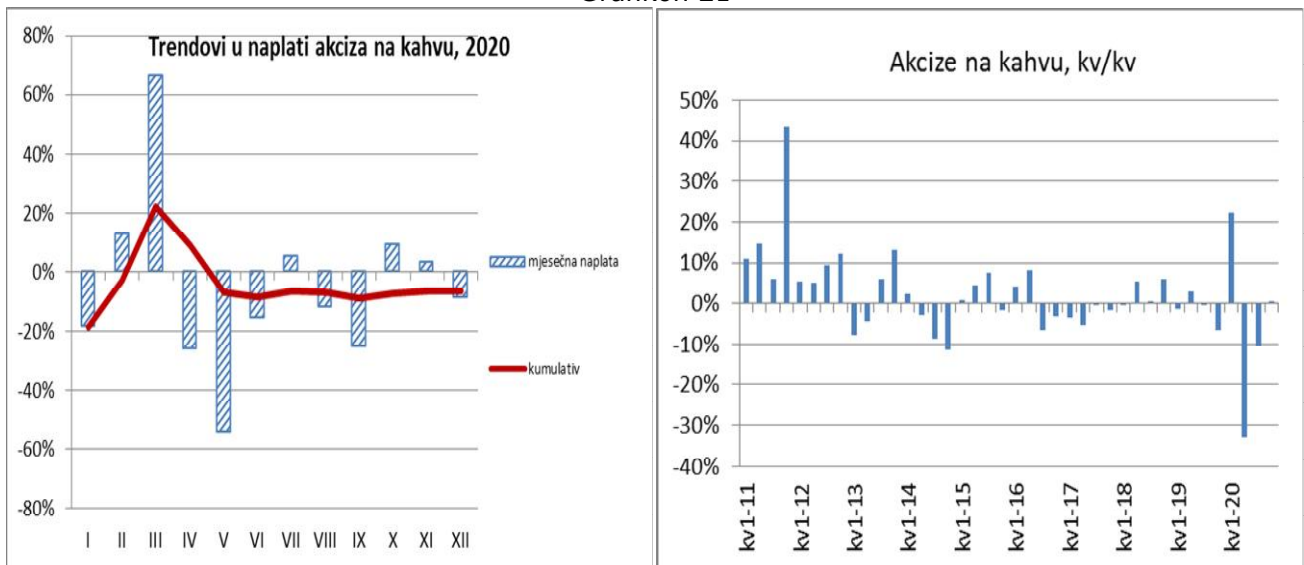
Grafikon 20

Kahva

U 2020. nastavljen je trend osciliranja naplate prihoda od akciza na kahvu, koji nije vezan samo za pojavu virusa korona, već i za stanje na svjetskom tržištu kahve. Nakon visokog rasta naplate akciza na kahvu u prvom kvartalu od 22,3%, u drugom i trećem kvartalu 2020. ostvaren je pad od 32,7% i 10,4% u odnosu na iste kvartale 2019., a u četvrtom skroman rast od 0,5% (Grafikon 21).

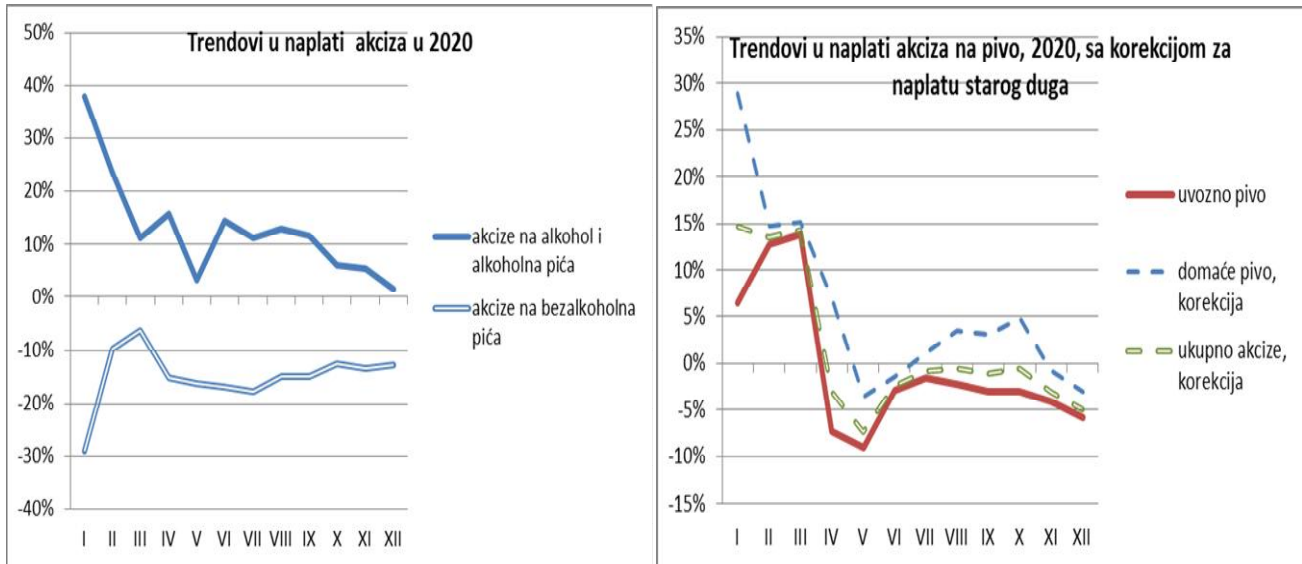
Grafikon 21

Alkohol i alkoholna pića, bezalkoholna pića, pivo i vino

U decembru 2020. je nastavljena erozija prihoda od akciza na alkohol i alkoholna pića, tako da je nakon visokih stopa rasta tokom godine u konačnici ostvaren rast od samo 1,5% (Grafikon 22, prikaz lijevo).

Grafikon 22

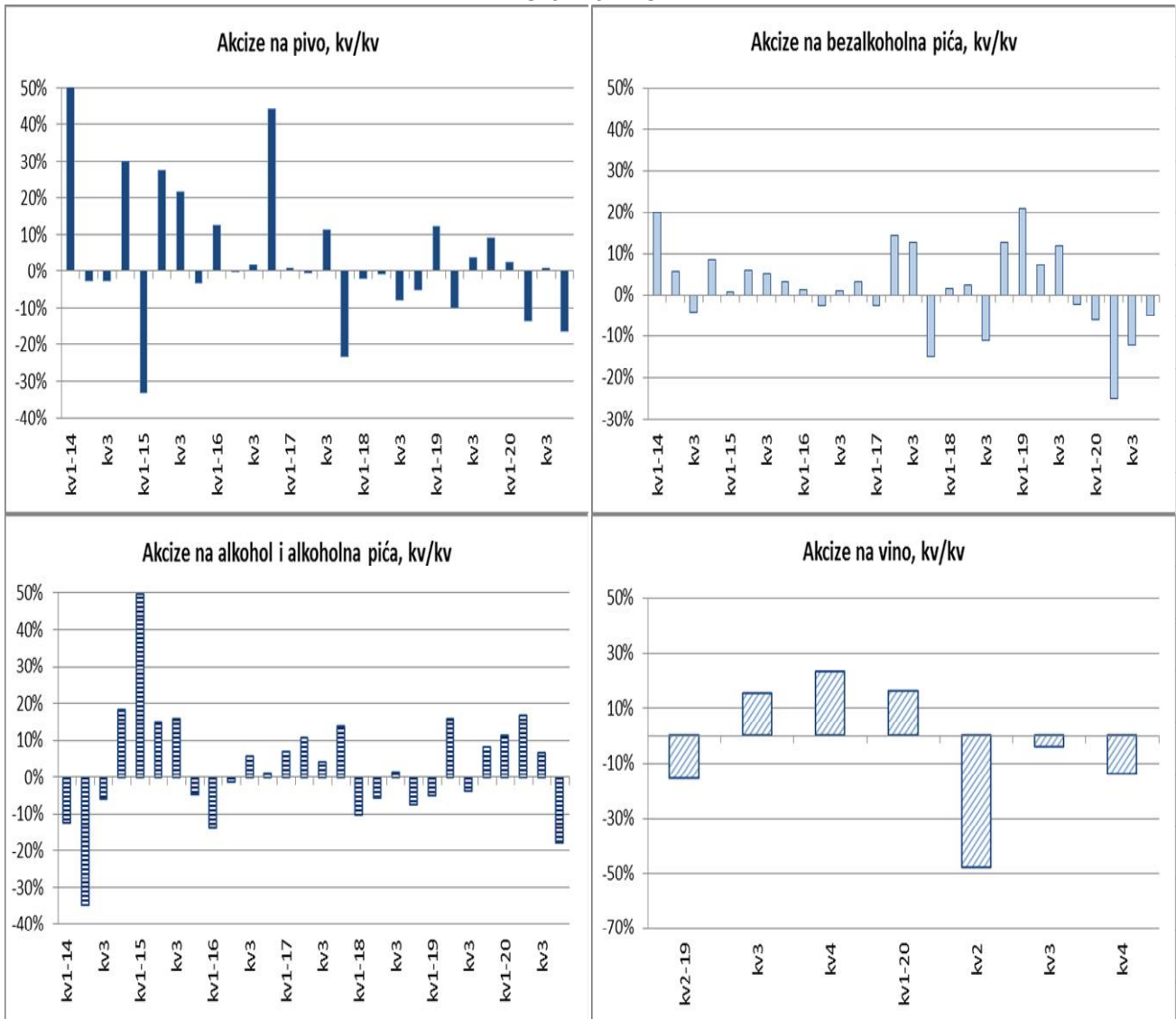

Prihodi od akciza na bezalkoholna pića su u kontinuitetu bili u negativnoj zoni rasta tokom cijele godine, tako da je pad naplate u decembru od 5,7% dodatno potvrdio negativne trendove (Grafikon 22, prikaz lijevo). Ipak, kvartalni trendovi ukazuju na oporavak naplate. Nakon visokih negativnih stopa u drugom i trećem kvartalu pad prihoda od akciza u četvrtom kvartalu iznosio je 4% (Grafikon 23).

Naplata akciza na pivo je oscilirala tokom godine, te je pozitivni rast ostvaren u prvom i trećem kvartalu, a pad prihoda u drugom i četvrtom kvartalu 2020. (Grafikon 23). U decembru je zabilježen veliki pad naplate prihoda od akciza na pivo od 25%, što je pogoršalo pozitivne trendove iz trećeg kvartala, kao i kumulativne trendove. Ukupna naplata akciza na pivo tokom 2020. bila je manja za 6,8% u odnosu na naplatu iz 2019, pri čemu je naplata uvoznih akciza bila manja za 5,9%, a domaćih za 8,6%. Međutim, potrebno je imati u vidu da su u januaru 2019. naplaćeni stari dugovi po osnovu domaće akcize, što je povećalo osnovicu za poređenje sa naplatom u 2020. Isključivanjem efekta naplate starog duga iz osnovice ukupna naplata akciza na pivo je manja za 5%, dok naplata akciza na domaća piva manja za 3% (Grafikon 22, prikaz desno, „korekcije“).

Naplata akciza na vino je zabilježila pozitivan rast samo u prvom kvartalu 2020, dok je u većem dijelu godine zabilježen negativni trend, s tim da je, očekivano, najveći pad ostvaren u drugom kvartalu (Grafikon 23). U konačnici, naplata na nivou godine je bila manja za 11,9% u odnosu na 2019.

Grafikon 23

Analiza raspodjele prihoda od indirektnih poreza za 2020. godinu

(Pripremila: Mirjana Popović, stručni savjetnik – makroekonomista)

Analizom je predstavljeno kretanje raspodjele prihoda od indirektnih poreza u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH) za 2020. godinu. Fokus analize je sistem raspodjele po vertikalnoj strukturi, a u skladu sa propisaniom metodologijom i postupkom raspodjele prihoda od indirektnih poreza.

1. Uvod

Pojava pandemije virusa korona u 2020. godini dovela je svijet pred najveći izazov u novijoj istoriji, pokazujući sve slabosti zemalja i njihovih sistema. Pandemija je uvela BiH u recesiju uzrokujući prekid u normalnom funkcionisanju ekonomije zemlje zbog slabijeg izvoza, nižih investicija i niže privatne potrošnje. Mjere koje su uvedene u cilju sprječavanja širenja virusa, imale su negativne efekte na već nisku privrednu razvijenost zemlje, smanjenje industrijske proizvodnje, poremećaj u lancima snabdjevanja, utičući na ukupnu ekonomiju zemlje i direktno se odražavajući na naplatu i raspodjelu prihoda od indirektnih poreza u BiH.

Prihodi od indirektnih poreza najznačajnije učestvuju u javnim приходima i strukturi budžeta svih nivoa vlasti u BiH te su dinamika prikupljanja prihoda od indirektnih poreza na Jedinstveni račun i raspodjela sredstva sa Jedinstvenog računa od presudnog značaja za sve budžete.

Prikupljanje prihoda na Jedinstveni račun i raspodjelu sredstava sa Jedinstvenog računa korisnicima prihoda vrši Uprava za indirektno oporezivanje BiH (u daljem tekstu: UIO), a sve u skladu sa Zakonom o uplatama na Jedinstveni račun i raspodjeli prihoda⁵, Pravilnikom o uplaćivanju indirektnih poreza i ostalih prihoda i taksi koje naplaćuje UIO⁶, Pravilnikom o određivanju iznosa rezerve na Jedinstvenom računu za izmirivanje obaveza u vezi sa indirektnim porezima od strane UIO⁷ i Pravilnikom o izračunu koeficijenata doznačavanja entitetima⁸.

2. Raspodjela prihoda od indirektnih poreza u periodu januar-decembar 2020. godine

2.1. Raspodjela bruto prihoda od indirektnih poreza

Bruto prihodi od indirektnih poreza predstavljaju ukupne prihode namijenjene za raspodjelu koji uključuju i iznos sredstava namijenjene za povrate. S obzirom da prioritet u raspodjeli ukupnih prihoda od indirektnih poreza prikupljenih na Jedinstveni račun imaju povrati poreznim obveznicima, iznos prihoda koji je prikupljen na Jedinstveni račun (PDV, carine, akcize, putarina 0,15 KM), umanjuje se za iznos minimalne rezerve⁹ neophodan UIO za kontinuiranu i nesmetanu isplatu povrata. Tako je, za minimalne rezerve u 2020. godini izdvojeno 18,9% ukupno raspoređenih prihoda od indirektnih poreza, prikazano grafikonom 2 i 3, dok je grafikonom 1 prikazana struktura povrata u 2020. godini, u procentima.

⁵ „Službeni glasnik BiH”, br. 55/04, 34/07, 49/09 i 92/17

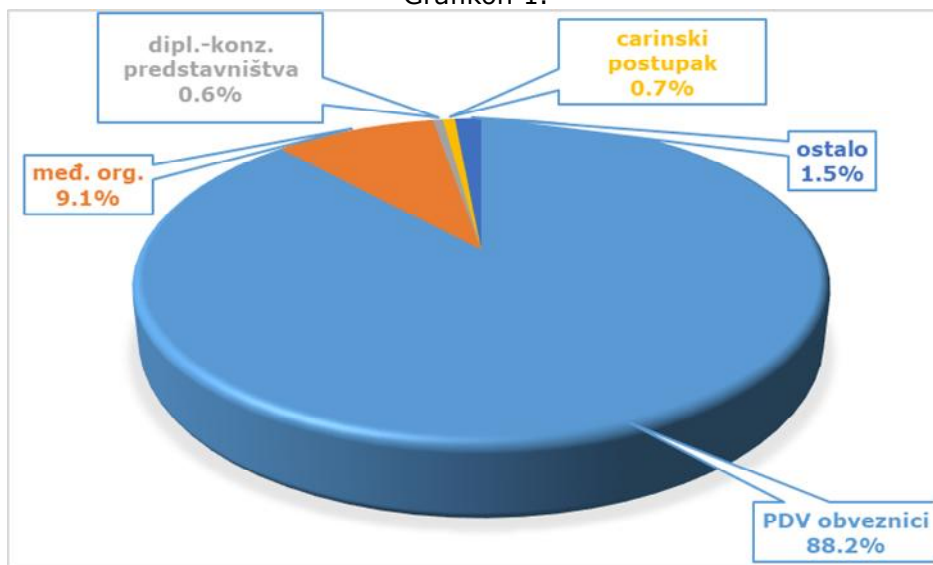
⁶ „Službeni glasnik BiH”, br. 21/20 i 23/20

⁷ „Službeni glasnik BiH”, br. 59/04

⁸ „Službeni glasnik BiH”, br. 62/08

⁹ Iznos minimalne rezerve utvrđen je u skladu sa Pravilnikom o prikupljanju, sravnjenju, raspodjeli prihoda i izvještavanju, „Službeni glasnik BiH”, br. 05/05

Grafikon 1.

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Najznačajnije izdvajanje od 88,2% odnosi se na povrat PDV-a poreznim obveznicima koji prema svojim PDV prijavama ostvaruju pravo na povrat, nakon čega slijedi izdvajanje od 9,1% koje se odnosi na povrat PDV-a po međunarodnim ugovorima.

Naredni korak u raspodjeli je doznačavanje pripadajućeg iznosa budžetu institucija BiH, gdje je u 2020. godini izdvojeno 11,4% ukupno raspoređenih prihoda od indirektnih poreza prikazano u grafikonu 2. i 3.

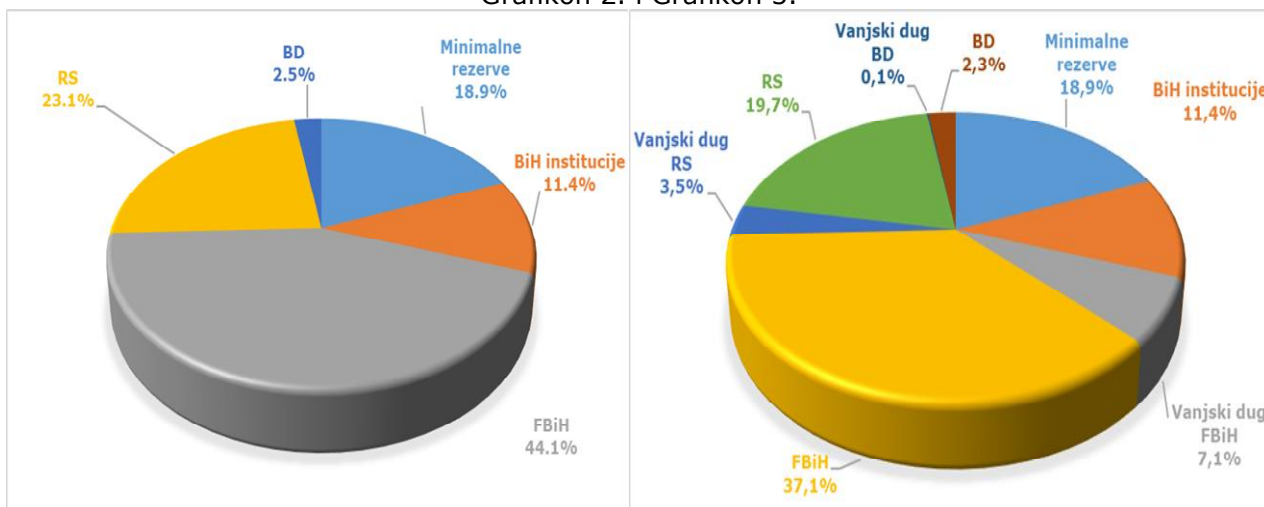
Preostali iznos nakon odbijanja iznosa za minimalne rezerve i iznosa koji pripada budžetu institucija BiH, predstavlja iznos za raspodjelu entitetima i Brčko Distriktu prema unaprijed utvrđenim koeficijentima raspodjele na kvartalnom nivou¹⁰, dok je koeficijent za raspodjelu Brčko Distriktu od polovine 2007. godine fiksiran¹¹. Od iznosa koji u raspodjeli pripada entitetima i Brčko Distriktu, prioritetno se izdvajaju sredstva za otplatu vanjskog duga.

Grafikonom 2 i 3 prikazan je procenat učešća u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza po korisnicima u 2020. godini. U grafikonu 2 procenat raspodjele entitetima i Brčko Distriktu obuhvata iznos za finansiranje vanjskog duga, a koji se oduzima od iznosa namijenjenog za raspodjelu entitetima i Brčko Distriktu, dok grafikon 3 prikazuje procenat raspodjele koji je u 2020. godini izdvojen za otplatu vanjskog duga.

¹⁰ Odnos sume krajnje potrošnje iskazane u PDV prijavama obveznika na teritoriji datog entiteta, odnosno datog korisnika prihoda, i sume krajnje potrošnje iskazane u PDV prijavama na cijeloj teritoriji BiH.

¹¹ Visoki predstavnik je, štiteći fiskalnu autonomiju utvrđenu Konačnom arbitražnom odlukom, 01.06.2007. godine nametnuo fiksni koeficijent za Brčko Distrikt u visini od minimalno 3,55% ili najmanje 124 miliona KM godišnje u apsolutnom iznosu.

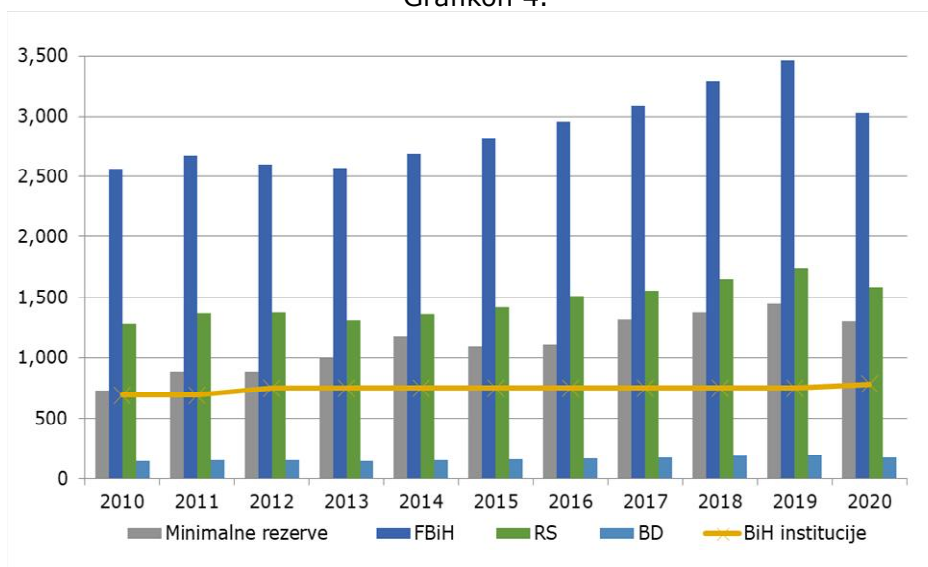
Grafikon 2. i Grafikon 3.

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

U grafikonu 4 prikazano je kretanje raspodjele bruto prihoda od indirektnih poreza za period 2010-2020. godina, u milionima KM¹². Iz podataka se vidi da je raspoređeni bruto iznos u 2020. godini veći za 27,0% u odnosu na 2010. godinu, kao i da je iznos bruto prihoda od indirektnih poreza namijenjen za raspodjelu u posmatranom periodu najveći u 2019. godini. Najveći rast od 78,3% u 2020. godini u poređenju sa 2010. godinom imao je iznos raspodjele namijenjen za minimalne rezerve. U istom periodu učešće Republike Srpske poraslo je za 24,2%, Brčko Distrikta za 20,0%, Federacije BiH za 17,9%, te je iznos raspodjele namijenjen za finansiranje institucija BiH porastao za 13,2%.

Grafikon 4.

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Iz podataka se vidi da u periodu 2010-2013. godina dolazi do stagnacije bruto prihoda od indirektnih poreza namijenjenih za raspodjelu te se kretanje ukupne raspodjele bruto prihoda značajnije ne mijenja. Od 2013-2019. godine iznos bruto prihoda namijenjen za raspodjelu

¹² Iznos bruto prihoda isključuje naplatu namjenske putarine

entitetima i Brčko Distriktu ima tendenciju konstantnog rasta. Iz grafikona je u periodu 2012-2019. godina vidljiv fiksni iznos raspodjele prihoda od indirektnih poreza prema institucijama BiH koji je na godišnjem nivou iznosio je 750 miliona KM¹³. U 2020. godini godišnji iznos prihoda od indirektnih poreza koji se izdvaja za finansiranje institucija BiH definisan Sporazumom o usvajanju dokumenta globalni okvir fiskalnih bilansa i politika u BiH za period 2020-2022. godina¹⁴ povećan je na 780 miliona KM.

Stanje šoka u ekonomiji, prouzrokovano pojavom koronavirusa i mjerama preduzetim u borbi protiv širenja virusa, prekinulo je tendenciju rasta doznačenih prihoda od indirektnih poreza entitetima i Brčko Distriktu, kao i iznos namijenjen za minimalne rezerve u 2020. godini. Tako je, u odnosu na prethodnu godinu raspoređeni bruto iznos u 2020. godini manji za 9,5%. Najveće smanjenje zabilježeno je prilikom raspodjele bruto prihoda Federaciji BiH 12,6%, zatim Brčko Distriktu 11,2%, dok je u 2020. godini zabilježeno smanjenje raspodjele bruto prihoda za minimalne rezerve za 10,0%, te smanjenje raspodjele bruto prihoda koji pripadaju Republici Srpskoj za 8,5% u odnosu na 2019. godinu.

U tabeli 1 prikazana je raspodjela bruto prihoda od indirektnih poreza za period 2010-2020. godina, u procentima. U poređenju sa drugim učesnicima u raspodjeli, iz prikazanih podataka vidljive su promjene u strukturi raspodjele.

Tabela 1.

u %	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks (2020 - 2010)	Indeks (2020 - 2019)
Minimalne rezerve	13.5	15.3	15.4	17.3	19.1	17.6	17.1	19.2	19.0	19.0	18.9	5.4	-0.1
BiH institucije	12.7	12.0	13.0	13.0	12.3	12.0	11.6	10.9	10.4	9.9	11.4	-1.4	1.5
FBiH	47.5	46.4	45.2	44.5	43.9	45.2	45.6	44.9	45.4	45.7	44.1	-3.4	-1.6
RS	23.7	23.7	23.9	22.7	22.2	22.7	23.3	22.6	22.8	22.9	23.1	-0.5	0.3
BD	2.6	2.6	2.5	2.5	2.4	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	-0.1	0.0
Ukupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Posmatrajući prosjek koeficijenata za 2020. godinu u odnosu na 2010. godinu, primjetno je smanjenje učešća entiteta, Brčko Distrikta i institucija BiH u raspodjeli, te shodno tome, povećanje učešća raspodjele u korist minimalnih rezervi. Najveći rast u raspodjeli u 2020. godini u poređenju sa 2010. godinom odnosi se na minimalne rezerve (5,4 p.p.), dok je najveći pad zabilježen u raspodjeli bruto prihoda Federaciji BiH (-3,4 p.p.).

Posmatrajući prosjek koeficijenata za 2020. godinu u odnosu na 2019. godinu, povećanje učešća u raspodjeli odnosi se na institucije BiH (1,5 p.p.) i Republiku Srpsku (0,3 p.p.), dok je s druge strane pad zabilježen u raspodjeli bruto prihoda Federaciji BiH (-1,6 p.p.), kao i u raspodjeli prihoda namijenjenih za minimalne rezerve (-0,1 p.p.).

2.2. Raspodjela neto prihoda od indirektnih poreza

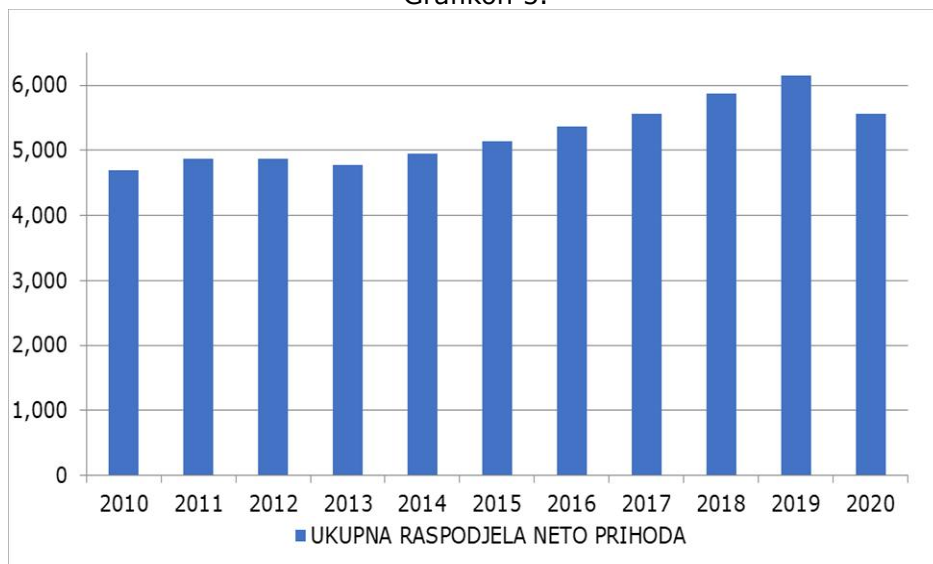
Neto prihodi od indirektnih poreza predstavljaju prihode namijenjene za raspodjelu korisnicima nakon izvršenih povrata. Grafikon 5 prikazuje ukupno raspoređene neto prihode od indirektnih poreza za period 2010-2020. godina, u milionima KM. Dinamika kretanja neto prihoda prikazuje trend rasta uz izuzetak 2013. i 2020. godine. Iznos neto prihoda od indirektnih poreza namijenjen za raspodjelu korisnicima u 2019. godini je najveći u posmatranom periodu. U 2020. godini iznos

¹³ Sporazum o usvajanju dokumenta „Globalni okvir fiskalnih bilansa i politika u BiH“

¹⁴ [https://www.mft.gov.ba/srb/images/stories/budzet/qfo/2020/GFO%202020%20-%202022%20\(S\).pdf](https://www.mft.gov.ba/srb/images/stories/budzet/qfo/2020/GFO%202020%20-%202022%20(S).pdf)

ukupnih neto prihoda od indirektnih poreza namijenjen za raspodjelu korisnicima veći je za 19,0% u odnosu na 2010. godinu, dok je u odnosu na 2019. godinu manji za 9,3%.

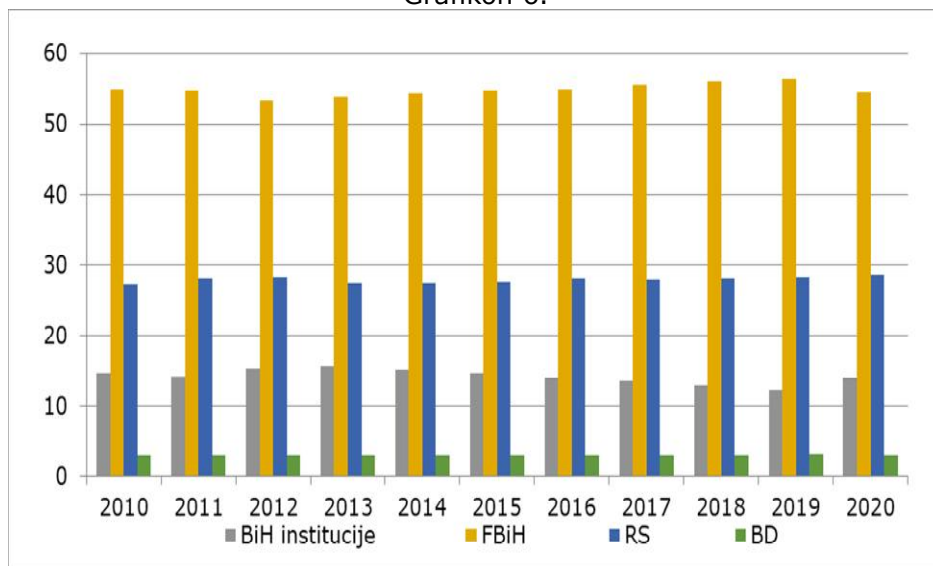
Grafikon 5.

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Raspodjela neto prihoda od indirektnih poreza korisnicima u periodu 2010-2020. godina, u procentima koja obuhvata institucije BiH, Federaciju BiH, Republiku Srpsku i Brčko Distrikt prikazana je u grafikonu 6.

Grafikon 6.

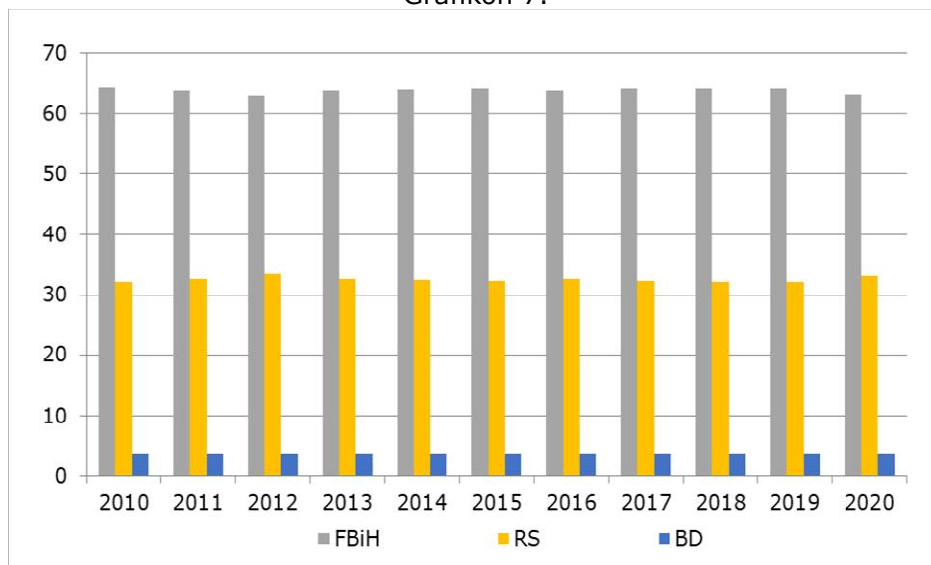

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Posmatrajući dinamiku kretanja, podaci prikazuju fluktuacijski trend kretanja raspodjele entitetima, dok je koeficijent za raspodjelu Brčko Distriktu fiksna. Federacija BiH ima najveći procenat učešća u raspodjeli, nakon čega je značajan iznos u raspodjeli pripao Republici Srpskoj, zatim institucijama BiH, te Brčko Distriktu.

Grafikon 7 prikazuje raspodjelu neto prihoda od indirektnih poreza entitetima i Brčko Distriktu u periodu 2010-2020. godina, u procentima, a nakon izdvajanja pripadajućeg dijela institucijama BiH.

Grafikon 7.

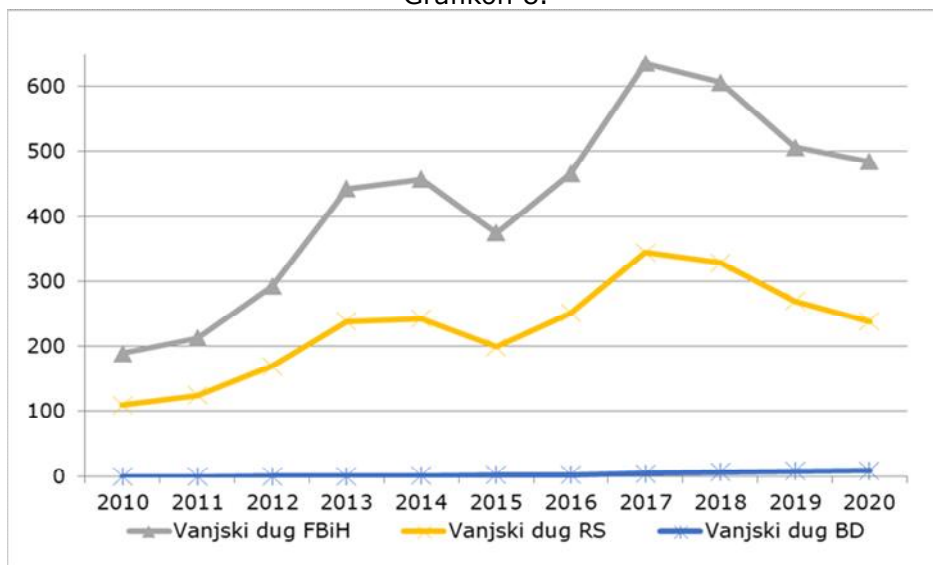
Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

U posmatranom periodu Federacija BiH je ostvarila najveći koeficijent raspodjele u 2010. godini, a najmanji u 2012. godini, što dovodi do suprotnog kretanja raspodjele Republici Srpskoj, a s obzirom na fiksni koeficijent za raspodjelu koji pripada Brčko Distriktu. Posmatrajući raspodjelu neto prihoda od indirektnih poreza u 2020. godini u odnosu na 2010. godinu, primjetno je smanjenje koeficijenta u Federaciji BiH u korist Republike Srpske za 1,1 p.p., dok je smanjenje koeficijenta u Federaciji BiH u korist Republike Srpske u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu 1,0 p.p.

3. Vanjski dug

Povećanje raspodjele prihoda od indirektnih poreza namijenjenih za finansiranje vanjskog duga ukazuje na povećanu otplatu vanjskog duga stranim povjericima. Grafikonom 8 predstavljeno je kretanje raspodjele prihoda od indirektnih poreza namijenjenih za finansiranje vanjskog duga za period 2010-2020. godina, u milionima KM.

Grafikon 8.

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Iznos raspodjele za otplatu vanjskog duga Brčko Distrikta u posmatranom periodu ima blagu tendenciju rasta, dok su, posmatrajući entitete, vidljive promjene koje se dešavaju u skladu sa ranije preuzetim međunarodnim obavezama i dinamikom otplate vanjskog duga. Iako je zaduženost zemlje na međunarodnom finansijskom tržištu dostigla svoj maksimum u 2014. godini, najznačajnija otplata vanjskog duga entiteta evidentirana je u 2017. godini kada je i otplaćen najznačajniji dio duga međunarodnim povjericima¹⁵. U skladu s tim, od 2017. do 2020. godine vidi se kako iznos namijenjen za otplatu vanjskog duga entiteta, a koji se raspodjeljuje iz prihoda od indirektnih poreza, postepeno smanjuje¹⁶.

Tabela 2 prikazuje procenat učešća entiteta i Brčko Distrikta u ukupnim izdvajanjima za otplatu vanjskog duga. Posmatrajući kretanje vanjskog duga primjetno je povećanje izdvajanja sredstava u Federaciji BiH kao i blago povećanje u učešću izdvojene raspodjele Brčko Distrikta, te shodno tome smanjenje izdvojenih sredstava Republike Srpske za 2020. godinu, a u odnosu na 2010. godinu. Ista dinamika kretanja vidljiva je u poređenju 2020. godine sa 2019. godinom.

Tabela 2.

u %	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spoljni dug FBiH	63.39	63.13	63.43	64.94	65.18	65.01	64.71	64.54	64.34	64.52	66.20
Spoljni dug RS	36.57	36.84	36.54	34.94	34.60	34.49	34.93	34.99	34.90	34.40	32.58
Spoljni dug BD	0.04	0.04	0.03	0.12	0.21	0.50	0.36	0.46	0.76	1.08	1.22
Ukupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

¹⁵ <https://www.imf.org/external/np/fin/tad/exportal.aspx?memberKey1=75&date1key=2020-12-31&category=EXC>

¹⁶ Tendencija smanjenja otplate vanjskog duga entiteta nužno ne predstavlja manju zaduženost entiteta, već predstavlja dinamiku otplate. U posljednjih nekoliko godina, došlo je do „prekomponovanja“ zaduženosti entiteta, odnosno smanjenja vanjskog duga, te povećanja zaduženosti u zemlji.

4. Raspodjela prihoda od putarine za autoputeve

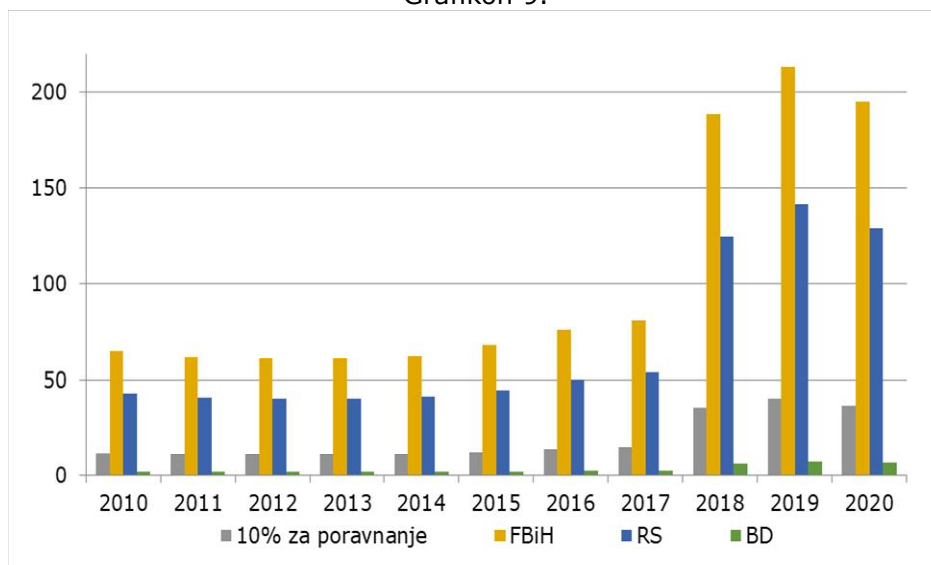
Nakon početka primjene Zakona o akcizama u BiH¹⁷, Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje BiH donio je Odluku o privremenoj raspodjeli prihoda od putarine za autoputeve¹⁸ (u daljem tekstu: Odluka). Prema Odluci, prihodi se prikupljaju na poseban podračun u okviru Jedinstvenog računa, te od ukupno prikupljenih prihoda, 10% ostaje na podračunu Jedinstvenog računa i služi za poravnanje prihoda po utvrđivanju konačne metodologije raspodjele, dok se preostalih 90% dijeli između entiteta i Brčko Distrikta prema utvrđenim procentima (Federacija BiH 59%, Republika Srpska 39%, Brčko Distrikt 2%).

Odluka se primjenjivala do 01.02.2018. godine, odnosno do početka primjene novog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH¹⁹ (u daljem tekstu: Zakon), kojim je iznos putarine za autoputeve po litri derivata koji se prodaju na tržištu BiH, a koji se prikuplja na poseban podračun Jedinstvenog računa, povećan sa 0,10 KM na 0,25 KM.

Nakon početka primjene novog Zakona, donesena je i nova Odluka o privremenoj raspodjeli prihoda od putarine za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva²⁰, a kojom je propisana ista metodologija raspodjele kao što je bila propisana prethodnom Odlukom.

U grafikonu 9 prikazan je iznos koji je prema propisanoj metodologiji u skladu sa Odlukom o privremenoj raspodjeli prihoda od putarine za autoputeve i Odlukom o privremenoj raspodjeli prihoda od putarine za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva, raspoređen u periodu 2010-2020. godina, u milionima KM. Grafikonom je prikazana raspodjela prihoda od putarine za autoputeve koja je, srazmjerno propisanim koeficijentima, raspoređena u posmatranom vremenskom periodu.

Grafikon 9.

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Iznos od 10% se prema Odluci o privremenoj raspodjeli prihoda od putarine za autoputeve i Odluci o privremenoj raspodjeli prihoda od putarine za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju

¹⁷ „Službeni glasnik BiH”, br. 49/09, 49/14 i 60/14

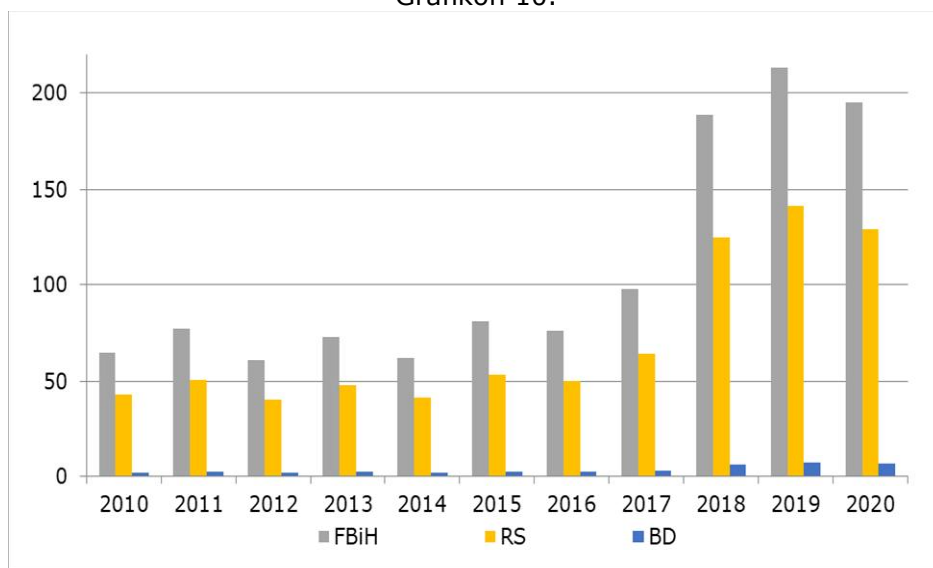
¹⁸ „Službeni glasnik BiH”, br. 102/09

¹⁹ „Službeni glasnik BiH”, br. 91/17

²⁰ „Službeni glasnik BiH”, br. 50/18

drugih puteva ostavlja na podračunu Jedinštenog računa i služi za poravnanje prihoda po utvrđivanju konačne metodologije raspodjele. Nakon toga se ovaj iznos akumulira do donošenja Odluke Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje BiH o privremenoj raspodjeli prihoda od putarine za autoputeve koja su ostala na podračunu Jedinštenog računa. Tako je Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje BiH u periodu 2010-2020. godina, donio četiri Odluke o privremenoj raspodjeli prihoda od putarine za autoputeve koja su ostala na podračunu Jedinštenog računa²¹. U skladu sa ovim Odlukama, u 2011., 2013., 2015. i 2017. godini je sa podračuna Jedinštenog računa izvršena raspodjela dijela akumuliranog iznosa namijenjenog za poravnanje. Grafikon 10 prikazuje iznos koji je prilikom redovne raspodjele raspoređen entitetima i Brčko Distriktu, uvećan za iznos raspodjele prema Odlukama o privremenoj raspodjeli prihoda od putarine za autoputeve koja su ostala na podračunu Jedinštenog računa, u milionima KM.

Grafikon 10.

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

U periodu 2010-2020. godina najznačajnije izmjene su zakonske izmjene u iznosu putarine za autoputeve. Kako Zakon nije bio u primjeni svih dvanaest mjeseci 2018. godine²², potpuni efekat izmjene Zakona na godišnjem nivou vidljiv je u 2019. i 2020. godini.

Posmatrajući podatke u periodu 2010-2017. godina kada se primjenjivao isti iznos putarine za autoputeve po litri derivata 0,10 KM, iz grafikona 9 koji prikazuje raspodjelu prihoda od putarine korisnicima bez raspoređenog iznosa prema Odlukama o privremenoj raspodjeli prihoda od putarine za autoputeve koja su ostala na podračunu Jedinštenog računa, nisu primjetne značajne oscilacije. Značajnije oscilacije u periodu 2010-2017. godina mogu se primijetiti u grafikonu 10 u godinama kada su se desile dodatne raspodjele. U navedenom periodu, u 2017. godini zabilježen je najznačajniji iznos za raspodjelu prihoda od putarine za autoputeve, a što je povezano sa naplatom ovih prihoda. Posmatrajući period od početka primjene zakonskih izmjena 2018-2020. godina²³, iznos raspoređenih prihoda od putarine za autoputeve znatno je veći u poređenju sa prethodnim godinama. U 2019. godini, ukupno raspoređeni iznos prihoda od putarine najveći je u odnosu na prethodni period, te je znatno veći u odnosu na 2017. godinu kada je zabilježen najveći raspoređen iznos prije izmjene zakona. U 2020. godini ukupno raspoređeni prihodi od putarine manji su za 8,5% u odnosu na 2019. godinu.

²¹ „Službeni glasnik BiH”, br. 83/11, 62/13, 67/15, 45/17

²² Početak primjene 01.02.2018. godine

²³ 01.02.2018-31.12.2020.